

РАЗВОЈ КОНТИНУИРАНОГ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА НА УНИВЕРЗИТЕТУ У БЕОГРАДУ

Неда Бокан
Универзитет у Београду
Студентски трг 1, Београд

Бројне су друштвене, економске и културне промене чији смо савременици; демократизација друштва, убрзани развој науке и технике, развој предузетништва, еманципација појединаца и друштвених група, те учење од других и са другима постаје императив савременог времена, а свака изолација значи стагнацију и назадовање.

Филозофија доживотног образовања нам јасно указује да школа, укључујући и факултете и универзитете нема задатак да финализује образовање, већ да настоји да појединце оспособи за стално усвајање знања у складу са убрзаним променама које се дешавају у свим областима човековог живота и рада. Умножавање знања са једне и застаревање знања са друге стране, ствара потребу да се образовање после дипломирања учини обавезним и да постане саставни део рада и живота у току радног века.

Са становишта образовања и учења два су битна задатака универзитета: *иницијално образовање* које дипломираног студента уводи у професију и *систематско континуирано образовање*. Задатак је универзитета да осигура да учење и образовање по уласку у професију заиста буде континуирано, а не случајно, спорадично и препуштено доброј вољи појединаца.

Континуирано образовање није изједначено са доживотним образовањем јер оно (доживотно образовање) обухвата све старосне категорије, док се континуирано схвата као део образовања одраслих.

Континуирано професионално образовање (у даљем тексту КПО) подразумева све врсте образовања које се дешавају на универзитету или ван њега после завршених основних студија и које воде до дипломе или стручног назива.

Циљ КПО-а је оспособљавање за ефикасно обављање професионалних дужности и улога и усвајање ставова према променљивости знања и вештина и према потреби њихове модификације.

КПО обухвата и формалне и неформалне облике образовања, где су формални облици студије другог и трећег нивоа, а неформални разни курсеви, семинари, саветовања, предавања и сл. која воде до уверења али не и до вишег академског нивоа. Циљеви неформалних облика КПО-а су јасно дефинисани, а њихови садржаји су ближе повезани са праксом.

Представити све активности Универзитета у Београду у области доживотног учења током свих година постојања је врло деликатан задатак. Први разлог је што се корени постојања Универзитета протежу до 1808. године. Од

Велике школе, основане 1808. године са задатком да се образују високи службеници у области правних наука до данашњих дана, када је у саставу Универзитета 31 факултет и 11 научних института, многе фазе у развоју Универзитета су прошле различите видове организације рада. Међутим, сигурно је да је у свим овим фазама Универзитет имао значајану улогу, не само у образовању студената узраста од 18-26 година, него и формалном, неформалном и информалном образовању многих људи других старосних доби. Поменимо само да је категорија ванредних студената, који су студије завршавали уз рад, постојала деценијама препозната у Закону о универзитету, а релизована на свим факултетима Универзитета.

ОБРАЗОВАЊЕ И УЧЕЊЕ ОДРАСЛИХ

Имајући у виду искуства стечена деценијама на Универзитету у Београду природно се наметнуло питање како организовати образовање одраслих од описмењавања до највиших нивоа формалног и неформалног образовања. Тако се професионализација у теоријски идеалном образовању одраслих појављује као један од најатрактивнијих, али и најосетљивијих проблема. Већ од 1920. године у свету се воде интензивне теоријске расправе углавном о томе да ли је у овом пољу професионализација добра или лоша. Одређени број аутора отворено заступа професионализацију, док други то потпуно негирају, а остали истражују одговарајућу меру у тој професионализацији и одговарајуће моделе за њену примену у образовању одраслих (видети детаљније: [МВ], [О]).

Емпиријска истраживања професионализације у образовању одраслих су бројна и често врло интензивна. У највећем броју случаја то су најчешће “субјективна” истраживања или истраживања “шта ми мислимо о нама”. Међу њима запослени у области образовања одраслих процењују ниво присутности или одсутности неких општих карактеристика професије у њиховом властитом раду и активностима (видети [О]). Истраживања која су “објективна” или укључују систематску анализу објективних података који разматрају професионализацију и професију практично не постоје [D].

Међутим, уз сва ова запажања и препознате недоумице, образовање одраслих препознаје се као посебна привредна активност (economic activity). Ова активност обично се дефинише као врло широка и магловата категорија “другог образовања” и сл. (видети [D]). Немерљив значај у осмишљавању професије андрагога и његове улоге у образовању одраслих у Републици Србији, а и шире има Филозофски факултет Универзитета у Београду, који већ деценијама образује кадрове у области образовања одраслих. Данас су то модерне студије у сва три нивоа усаглашене са савременим развојем европског академског простора.

Основне академске студије андрагогије трају 4 године (8 семестара) 240 ЕСПБ. Циљ студијског програма је развој креативних способности које омогућавају примену посебних концепата, организације, метода и поступака образовања одраслих, овладавање специфичним вештинама вођења и организовања процеса образовања одраслих, обухватајући све аспекте и сфере живота одрасле особе и потребе социјалног окружења. Циљ студијског програма је оспособљавање

стручњака за развој система у коме образовне потребе може да задовољи свака одрасла особа за напредовање и развој у различитим аспектима живота, а са друге стране, тај систем треба да буде адекватан одговор потребама различитих друштвених система за образовање одраслих (као грађана, актера друштвеног и економског развоја и носилаца различитих социјалних и професионалних улога).

По завршетку основних академских студија андрагогије андрагог је у стању да:

- *разуме теоријску заснованост андрагогије и њен методолошко-епистемолошки статус;*
- *познаје различите концепције андрагогије и европску праксу образовања одраслих;*
- *познаје различите теорије и концепције релевантне за разумевање развоја одраслих и њихово функционисање у различитим доменима (породица, рад, учење, слободно време) и специфичним контекстима;*
- *разуме факторе који обликују глобалну, националну и регионалне политике образовања одраслих и партиципира у креирању стратешких и оперативних решења на националном и локалном нивоу;*
- *истражује праксу образовања и учења одраслих и презентује истраживачке налазе на одговарајући начин.*

Мастер академске студије Андрагогије трају 1 годину (2 семестра) 60 ЕСПБ. По завршетку ових студија мастер андрагогије је у стању да:

- *разуме основне теоријско-методолошке проблеме посебих андрагошких дисциплина и подручја образовања и учења одраслих;*
- *познаје различите истраживачке епистемиолошко-методолошке приступе и парадигме и разуме њихове импликације у проучавању специфичних проблема образовања и учења одраслих;*
- *конципира и реализује различите врсте примењених истраживања у образовању и учењу одраслих;*
- *идентификује практичне андрагошке проблеме, конципира и реализује њихово истраживање и предложи начине њиховог практичног решавања.*

Докторске студије андрагогије трају 3 године (6 семестара) 180 ЕСПБ. Након завршетака студија доктор андрагогије поседује следеће опште способности:

- *критичког промишљања и анализирања основних проблема теорије и праксе доживотног образовања и учења;*
- *преиспитивања експлоративне и практичне вредности различитих теорија, концепција и стратегија образовања и учења одраслих;*
- *разматрања и вредновања могућности примене различитих епистемолошко-методолошких приступа у истраживању образовања и учења одраслих;*

- *комбиновања интердисциплинарног и интегративног приступа у проучавању базичних проблема образовања и учења одраслих;*
- *конципирања и реализације различитих врста фундаменталних истраживања у подручју образовања и учења одраслих и учествовања у домаћим и међународним истраживачким пројектима.*

По завршетку докторских студија доктор андрагогије стиче следеће предметно-специфичне компетенције:

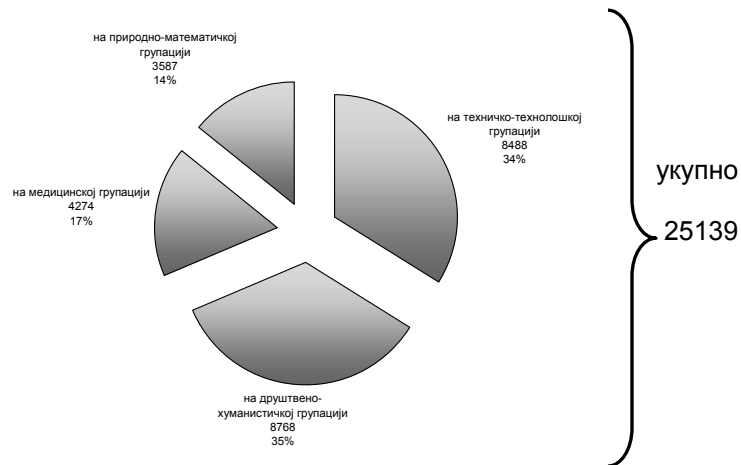
- *разумевања међузависности глобалних и националних проблема и перспектива развоја образовања и учења одраслих;*
- *коришћења резултата научних истраживања за обликовање системских решења, превазилажење конкретних проблема и унапређење праксе образовања и учења одраслих;*
- *упознавање научне и стручне јавности са резултатима научних истраживања, глобалним тенденцијама, кључним проблемима и добром праксом образовања и учења одраслих;*
- *разумевања образовања и учења одраслих као индивидуалних и социјалних феномена и његових филозофских, историјско-компаративних, социјално-економских, психолошких и организационо-дидактичких димензија;*
- *критичке процене могућности примене различитих метода и форми образовне превенције и интервенције у комплексним социјалним контекстима и доменима (породици, раду, социјалном окружењу, слободном времену);*
- *разумевања властите професионалне и етичке одговорности за унапређење теорије и праксе образовања одраслих.*

Детаљније о студијама андрагогије видети у [И].

Према уобичајним правилима у већини земаља образовање одраслих обухвата образовање свих који су старији од 24 године, без икаквих квалификација, као и учење свих који имају већ завршене неке облике формалног образовања, а који желе да усаврше већ постојећа знања и вештине или стекну нова/е у оквиру већ стеченог нивоа формалног образовања, или пак желе да напредују у систему формалног образовања.

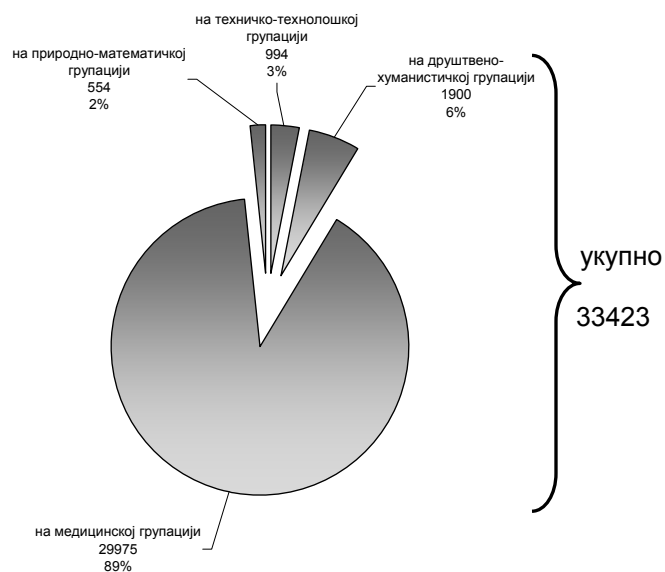
У области формалног образовања, према више закона о универзитету у периоду до 2005. године, Универзитет у Београду је организовао последипломске студије и израду докторских дисертација у свим областима које се развијају на Универзитетима. На сл. 1-3 дати су основни подаци о броју кандидата који су до сада завршили неки од поменутих видова образовања.

Укупан број лица која су стекла назив магистра наука на Универзитету у Београду

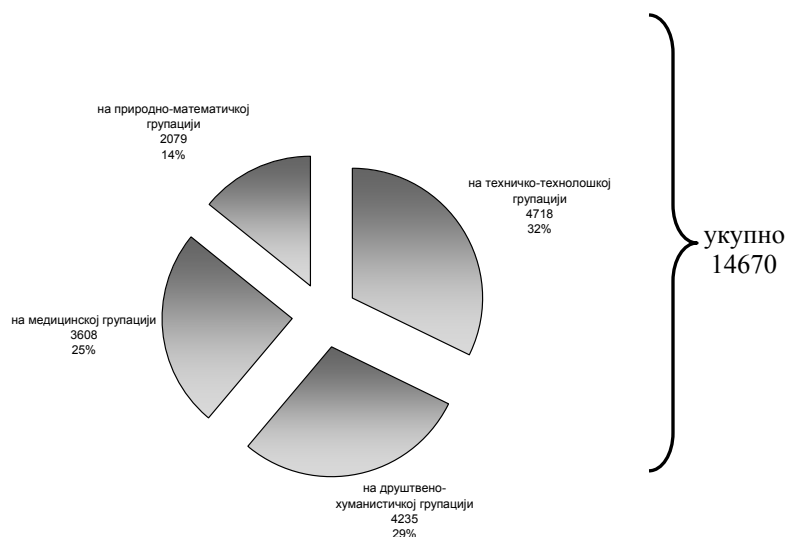
Слика бр.1

Укупан број лица која су стекла назив специјалисте на Универзитету у Београду

Слика бр. 2

Укупан број лица која су стекла назив доктора наука на Универзитету у Београду

Слика бр. 3

На основу Закона о високом образовању из 2005. године Универзитет је усвојио Статут 2006. године, на основу кога сада организује студије другог и трећег нивоа које су намењене кандидатима, с обзиром на обавезне претходно стечене квалификације, углавном за кандидате старије од 24 године. Сви програми које Универзитет у Београду организује су акредитовани, на основу чега је и Универзитет добио дозволу за рад од Министарства просвете. У наредној табели дат је приказ основних података о програмима који се сада реализују.

Факултети	Мастер програми	Докторски програми	Специјалистичке акад. студије	Специјалистичке струковне студије
<i>Архитектонски</i>	1	1	1	-
<i>Грађевински</i>	2	2	1	-
<i>Електротехнички</i>	1	1	-	-
<i>Машински</i>	1	1	-	-
<i>Рударско-геолошки</i>	7	4	-	-
<i>Саобраћајни</i>	1	1	-	-
<i>Технолошко-металуршки</i>	6	7	-	-
<i>Технички факултет у Бору</i>	4	3	-	-
<i>Факултет</i>	10	1	2	1

<i>организационих наука</i>				
<i>Пољопривредни</i>	11	2	2	-
<i>Шумарски</i>	1	1	1	-
<i>Економски</i>	11	3	-	-
<i>Правни</i>	2	1	-	-
<i>Православни богословски</i>	2	1	-	-
<i>Филозофски</i>	10	9	-	-
<i>Филолошки</i>	3	1	-	-
<i>Факултет</i>	10	4	-	-
<i>политичких наука</i>				
<i>Факултет</i>	1	1	-	1
<i>безбедности</i>				
<i>Учитељски</i>	2	1	-	-
<i>Медицински</i>	4	2	1	2
<i>Факултет спорта и физичког васпитања</i>	1	1	-	-
<i>Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију</i>				
<i>Стоматолошки</i>	-	1	1	-
<i>Фармацеутски</i>	-	1	2	-
<i>Факултет ветеринарске медицине</i>	-	1	1	-
<i>Математички</i>	3	3	-	-
<i>Физички</i>	3	2	-	-
<i>Хемијски</i>	2	2	-	-
<i>Факултет за физичку хемију</i>	1	1	-	-
<i>Биолошки</i>	3	3	3	-
<i>Географски</i>	5	1	-	-
<i>Универзитет у Београду</i>	6	2	-	-

Посебно истичемо да је већи број програма са заједничком или дуплом дипломом, а поједини програми се реализују на енглеском језику. Поступак акредитације за друге програме на енглеском језику је у току. Детаљнији опис програма дат је у [KM] и [KD], док овде наводимо само називе програма и високошколске установе које их реализују.

Студијски програми мастер академских студија:

Редни број	Факултет	Назив студијског програма
1.	Архитектонски факултет	- Архитектура
2.	Грађевински факултет	- Геодезија - Грађевинарство
3.	Електротехнички факултет	- Електротехника и рачунарство
4.	Машински факултет	- Машинско инжењерство
5.	Рударско-геолошки факултет	- Геологија - Геотехника - Геофизика - Инжењерство заштите животне средине и заштите на раду - Инжењерство нафте и гаса - Рударско инжењерство - Хидрогеологија
6.	Саобраћајни факултет	- Саобраћај
7.	Технолошко-металуршки факултет	- Биохемијско инжењерство и биотехнологија - Инжењерство заштите животне средине - Инжењерство материјала - Металуршко инжењерство - Текстилна технологија - Хемијско инжењерство
8.	Технички факултет у Бору	- Инжењерски менаџмент - Металуршко инжењерство - Рударско инжењерство - Технолошко инжењерство
9.	Факултет организационих наука	- Електронско пословање и управљање системима - Инжењерски и операциони менаџмент - Информациони системи и технологије - Међународно пословање и менаџмент - Менаџмент - Менаџмент и организација - Операциона истраживања и рачунарска статистика - Операциона истраживања и рачунарска статистика - Софтверско инжењерство и рачунарске науке
10.	Пољопривредни факултет	- Управљање квалитетом - Агроекономија - Воћарство и виноградарство - Заштита животне средине у пољопривреди - WUS програм - Зоотехника - Мелиорација земљишта - Пољопривредна техника

11.	Шумарски факултет	- Прехрамбена технологија
12.	Економски факултет	- Ратарство и повртарство
		- Фитомедицина
		- Хортикултура
		- Шумарство
		- Банкарски и финансијски менаџмент
		- Економска анализа и политика
		- Економска политика и развој
		- Квантитативна анализа
		- Квантитативне финансије
		- Макроекономија привреда у транзицији
		- Макроекономија привреда у транзицији
		- Меѓународна економија
		- Пословна економија и менаџмент
		- Пословно управљање
		- Рачуноводство, ревизија и пословне финансије
13.	Правни факултет	- Мастер европских интеграција
		- Право
14.	Православни богословски факултет	- Општа теологија
		- Практична теологија
15.	Филозофски факултет	- Андрагогија
		- Археологија
		- Етнологија-антропологија
		- Историја
		- Историја уметности
		- Класичне науке
		- Педагогија
		- Психологија
		- Социологија
		- Филозофија
16.	Филолошки факултет	- Језик, књижевност, култура
		- Српска књижевност
		- Српски језик
17.	Факултет политичких наука	- Комуникологија
		- Културологија
		- Меѓународна политика - модул: меѓународно хуманитарно право и право људских права
		- Новинарство
		- Политикологија - мастер меѓународних студија
		- Политикологија - мастер политиколошких студија
		- Политикологија - мастер регионалних студија
		- Политикологија - мастер социјалне политике и социјалног рада
		- Социјална политика
		- Социјални рад
18.	Факултет безбедности	- Студије наука безбедности

19.	Учитељски факултет	- Образовање дипломираних васпитача у предшколским установама - мастер - Образовање дипломираних учитеља - мастер
20.	Медицински факултет	- Дипломирана медицинска сестра - Здравствена политика и менаџмент - Јавно здравље - дипломирани менаџер - мастер - Менаџмент у систему здравствене заштите
21.	Факултет спорта и физичког васпитања	- Физичко васпитање и спорт - мастер
22.	Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију	- Логопедија - Превенција и третман поремећаја понашања - Специјална едукација и рехабилитација глувих и наглувих особа - Специјална едукација и рехабилитација особа са моторичким поремећајима - Специјална едукација и рехабилитација особа са оштећењем вида - Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју
23.	Математички факултет	- Астрономија и астрофизика - Информатика - Математика
24.	Физички факултет	- Метеорологија - Примењена и компјутерска физика - Теоријска и експериментална физика
25.	Хемијски факултет	- Биохемија - Хемија
26.	Факултет за физичку хемију	- Физичка хемија
27.	Биолошки факултет	- Биологија - Екологија - Молекуларна биологија и физиологија
28.	Географски факултет	- Географија - Геопросторне основе животне средине - Демографија - Просторно планирање - Туризмолог
29.	Универзитет у Београду	- Европска и међународна политика и управљање кризом - Превентивна конзервација - Тероризам, организовани криминал и безбедност (60 ЕСПБ) - Тероризам, организовани криминал и безбедност (120 ЕСПБ) - Предузетнички менаџмент - Менаџмент пословних перформанси

Студијски програми докторских академских студија:

Редни број	Факултет	Назив студијског програма
1.	<i>Архитектонски факултет</i>	Архитектура и урбанизам
2.	<i>Грађевински факултет</i>	Геодезија и геоинформатика Грађевинарство
3.	<i>Електротехнички факултет</i>	Електротехника и рачунарство
4.	<i>Машински факултет</i>	Машинско инжењерство
5.	<i>Рударско –геолошки факултет</i>	Геологија Геофизика Рударско инжењерство Хидрогеологија
6.	<i>Саобраћајни факултет</i>	Саобраћај
7.	<i>Технолошко-металуршки факултет</i>	Биохемијско инжењерство и биотехнологија Инжењерство заштите животне средине Инжењерство материјала Металуршко инжењерство Текстилно инжењерство Хемија Хемијско инжењерство
8.	<i>Технички факултет у Бору</i>	Инжењерски менаџмент Металуршко инжењерство Технолошко инжењерство
9.	<i>Факултет организационих наука</i>	Информациони системи и менаџмент
10.	<i>Пољопривредни факултет</i>	Пољопривредне науке Прехрамбена технологија
11.	<i>Шумарски факултет</i>	Шумарство
12.	<i>Економски факултет</i>	Економија Пословно управљање Статистика
13.	<i>Правни факултет</i>	Право
14.	<i>Православни богословски факултет</i>	Теологија
15.	<i>Филозофски факултет</i>	Андрагогија Археологија Етнологија-антропологија Историја Историја уметности Педагогија Психологија Социологија Филозофија
16.	<i>Филолошки факултет</i>	Језик, књижевност, култура
17.	<i>Факултет политичких наука</i>	Културологија - студије културе и медија Политикологија Политикологија - међународне и европске студије Политикологија - социјална политика и социјални рад

18.	Факултет безбедности	Студије наука безбедности
19.	Учитељски факултет	Методика разредне наставе
20.	Медицински факултет	Медицина II Молекуларна медицина
21.	Факултет спорта и физичког васпитања	Експерименталне методе истраживања хумане локомоције
22.	Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију	Специјална едукација и рехабилитација
23.	Стоматолошки факултет	Мултидисциплинарни приступ решавању базичних и клиничких проблема у стоматологији Фармацеутске науке
24.	Фармацеутски факултет	
25.	Факултет ветеринарске медицине	Ветеринарска медицина
26.	Математички факултет	Астрономија и астрофизика Информатика Математика
27.	Физички факултет	Метеорологија Физика
28.	Хемијски факултет	Биохемија Хемија
29.	Факултет за физичку хемију	Физичка хемија
30.	Биолошки факултет	Биологија Екологија Молекуларна биологија
31.	Географски факултет	Геонаука
32.	Универзитет у Београду	Биомедицинско инжењерство Историја и филозофија природних наука и технологије

Студијски програми специјалистичких академских студија:

Редни број	Факултет	Назив студијског програма
1.	Архитектонски факултет	Урбана обнова - Градови у новом миленијуму
2.	Грађевински факултет	EDUCATE - Postgraduate Course in Water Resources in Environmental Management
3.	Факултет организационих наука	Менаџмент Организационе науке
4.	Пољопривредни факултет	Сајбер форензика Зоотехника Прехрамбена технологија
5.	Шумарски факултет	Трговина дрветом и производима од дрвета
6.	Медицински факултет	Медицинско усмерење
7.	Стоматолошки факултет	Стоматологија
8.	Фармацеутски факултет	Фармација 1 Фармација 2
9.	Факултет ветеринарске	Ветеринарска медицина

10.	медицине Биолошки факултет	Биологија микроорганизама Генетика Имунобиологија са микробиологијом
------------	---	--

Студијски програми специјалистичких струковних студија:

Редни број	Факултет	Назив студијског програма
1.	Факултет организационих наука	Менаџмент
2.	Факултет безбедности	Студије безбедносног менаџмента
3.	Медицински факултет	Струковна медицинска сестра - специјалиста Струковни физиотерапеут - специјалиста

Мултидисциплинарне студије

Последипломске студије из мултидисциплинарних и интердисциплинарних научних области организују се на Универзитету у Београду од 1970. године. На предлог Медицинског, Природно-математичког и Електротехничког факултета, Савет Универзитета донео одлуку о оснивању Центра за мултидисциплинарне студије. У организацији Центра, последипломске студије су организоване све до доношења Закона о универзитету, 1990. године.

Данас мултидисциплинарне студије (мастер академске и докторске студије) организује непосредно Универзитет, преко свог Већа за мултидисциплинарне студије и Сената Универзитета. Од 1970. године до данас на мултидисциплинарним програмима магистрало је 636, докторирало је 35, одбранило мастер радове 51 кандидат. Наставу на програмима изводе наставници и сарадници Универзитета у Београду.

Након што је Национални савет за високо образовање дефинисао услове за акредитацију заједничких и ИМТ студијских програма на Универзитету су припремљени материјали за акредитацију студијских програма: Европска и међународна политика и управљање кризом, Превентивна конзервација, Историја и филозофија природних наука и технологије, Биомедицинско инжењерство и технологије, Теоризам, организовани криминал и безбедност (60 ЕСПБ) и (120 ЕСПБ), Менаџмент пословних перформанси, Предузетнички менаџмент, Астрофизика, Биофизика. Комисија за акредитацију је акредитовала осам студијских програма. Материјали за акредитацију два студијска програма су у припреми.

Универзитет у Београду: организује мултидисциплинарне студије

Мастер академске студије:

- Програм *Менаџмент пословних перформанси*, који се остварује у оквиру Темпус пројекта *Concur*. Уписана је прва генерација студената.

- Програм *Предузетнички менаџмент* који се остварује у оквиру Темпус пројекта *Concur*. Током јуна 2011. год добијена је акредитација програма, након чега је покренута процедура за упис прве генерације студента.

- Програм *Тероризам, организовани криминал и безбедност (60 ЕСПБ)* и *Тероризам, организовани криминал и безбедност (120 ЕСПБ)*, реализује се на основу Уговора о сарадњи између Универзитета у Београду и *Consortio per l'Università di Pomezia – La Sapienza Campus Selva dei Pini* и *Ce.A.S. Centro Alti Studi per la lotta al terrorismo e alla violenza politica (Ce.A.S.)*. Програм се реализује уз учешће предавача са Факултета политичких наука, Правног факултета и Факултета безбедности.

- Програм *Астрофизика (120 ЕСПБ)*

"Erasmus Mundus Joint European Master in Astrophysics *AstroMundus*" (ЕМ - АМ) је двогодишњи (120 ЕСПБ) заједнички студијски програм мастер академских студија из астрономије и астрофизике, прихваћен и подржан од стране образовног пројекта Европске комисије "Еразмус Мундус". Програм се одржава на 4 водећа европска универзитета: Универзитет у Инсбруку, Падови, Риму и Гетингену, и на Универзитету у Београду као партнеру из Трећих земаља. Координатор програма је Универзитет у Инсбруку.

- Програм *„Превентивна конзервација“* Студијски програм се, на основу уговора (потписаног 25. новембра 2008. године), реализује у сарадњи са Универзитетом Париз I – Пантеон, Сорбона и уз подршку Владе Републике Француске.

- Програм *Турски језик и књижевност (60 ЕСПБ)* се реализује као заједнички студијски програм са Државним универзитетом у Новом Пазару и изводи се на Државном Универзитету у Новом Пазару у оквиру Департмана за филозофско-филолошке науке.

Мастер - студије на енглеском језику:

- Програм *“European and International policies and crises Management”*.

На Универзитету у Београду се од школске 2001/2002. године организују мастер академске студије под називом *„State Management and Humanitarian Affairs”* (Управљање државом и хуманитарне активности) у сарадњи са Универзитетом у Сарајеву и Универзитетом *„La Sapienza“* у Риму. Уговор о сарадњи на програму потписан је први пут 11. 01. 2001. године, и од тада је

обнављан више пута. Од 2009. год. садржај програма је прилагођен новим друштвено-политичким околностима уз адекватан наслов **“European and International Policies and Crisis Management”**. Италијанско Министарство спољних послова је, такође, свих ових година учествовало у програму тако што је омогућавало стипендије за боравак у Риму једном броју студената, пружајући им могућност да присуствују настави која се организовала на Универзитету *“La Sapienza”*.

Основне академске студије:

- Програм *Турски језик и књижевност (240 ЕСПБ)* се реализује као заједнички студијски програм са Државним универзитетом у Новом Пазару и изводи се на Државном Универзитету у Новом Пазару у оквиру Департмана за филозофско-филолошке науке.

Докторске студије:

- *Биофизика*
- *Историја и филозофија природних наука и технологије*
- *Биомедицинско инжењерство*

Академске специјалистичке студије:

- *Медицинска физика*

Наводимо: преглед уписаних студената на мултидисциплинарне студије 2010/2011 и укупан број студената на мултидисциплинарним студијама на Универзитету.

Универзитет у Београду Преглед броја студената

УНИВЕРЗИТЕТ	ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ			укупно
	2008/2009	2009/2010	2010/2011	
Историја и филозофија природних наука и технологије	5	3	8	16
Биомедицинско инжењерство и технологије	/	1	1	2

Магистри који су пријавили докторске дисертације: 68.

Мултисциплинарне мастер академске студије :

УНИВЕРЗИТЕТ	МАСТЕР АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ			укупно
	2008/2009	2009/2010	2010/2011	
Превентивна конзервација	11	13	7	31
European and international policies and crisis manag.	23 из ранијих генерација	3	16	42
Предузетнички менаџмент	/	0	10	10
Менаџмент пословних перформанси	/	22	/	22
Тероризам организовани криминал и безбедност 60 ЕСПБ	/	/	59	59
Тероризам организовани криминал и безбедност 120 ЕСПБ	/	/	55	55
				219

КОНТИНУИРАНО ПРОФЕСИОНАЛНО УСАВРШАВАЊЕ НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА У ОБРАЗОВАЊУ

Дуга је традиција континуираног професионалног образовања наставника, сарадника и васпитача у области образовања од 1. до 5. нивоа. Велика улога Универзитета у Београду у томе је несумњива, како у организацији ових видова учења, тако и у одржаним свим предавањима професора наших факултета. Координацију ових активности је водило Министарство просвете. У овом одељку укратко представљамо активности које су спровођене последњих година.

Законом о основама система образовања и васпитања, наставници у основним и средњим школама са завршеном Вишом педагошком школом, да би задржали радно место у школи, су морали да заврше основне студије до 2010. године. За одговарајуће групе кандидата из више региона Републике Србије факултети Универзитета у Београду организовали су предавања и вежбе током викенда, што је допринело успешном завршетку студија већег броја кандидата. Од 152 кандидата на Математичком факултету је дипломирало 149 кандидата. На исти начин је и већи број кандидата завршио основне студије на Физичком, Хемијском, Биолошком и другим факултетима.

Неформални облици континуираног професионалног образовања васпитача, стручних сарадника и директора установа у области образовања од 1. до 5. нивоа регулисано је Правилником [П]. Овим Правилником је прописано да се стручно усавршавање остварује по програмима, који могу бити обавезни и изборни. Статус програма одређује министар посебним актом. На основу члана 10. Правилника, наставник, васпитач и стручни сарадник дужан је да похађа 100 часова програма, у

року од пет година, од којих је најмање 60 часова са листе обавезно и до 40 часова изборно. За период од 2009-2012. године Министар просвете РС прописао је листу приоритетних области и то су:

- П1. *Превенција насиља, злостављања и занемаривање;*
- П2. *Превенција дискриминације;*
- П3. *Инклузија деце и ученика са сметњама у развоју и деце ученика из друштвено маргинализованих група, као и индивидуалан образовни план;*
- П4. *Комуникацијске вештине;*
- П5. *Учење да се учи и развијање мотивације за учење;*
- П6. *Јачање професионалних капацитета запослених, нарочито у области иновативних метода наставе и управљања одељењем;*
- П7. *Сарадња са родитељима, ученицима и ученичким парламентом;*
- П8. *Информационо комуникацијске технологије.*

У раду комисија за одобравање програма за школску 2010/2011. годину учествовало је 135 стручњака од којих је 40 професора Универзитета у Београду. Одобрени програми класификовани су по следећим областима:

- *Српски језик*
- *Математика и информатика*
- *Друштвене науке*
- *Природне науке*
- *Средње стручно образовање*
- *Страни језик*
- *Уметност*
- *Физичко здравствено васпитање*
- *Васпитачки рад и општа питања наставе*
- *Предшколско васпитање и образовање*
- *Образовање деце са сметњама у развоју*
- *Националне мањине*
- *Управљање и руковођење*

Од 808 програма које су одобриле комисије Завода за унапређивање образовања и васпитања, 72 програма из свих наведених области и листе приоритета су подржани од стране факултета или института који су чланице Универзитета у Београду. Аутори и реализатори свих ових 72 програма, као и бројних других програма су асистенти, професори и сарадници у настави факултета Универзитета у Београду. За детаље видети [КП].

У табели наводимо преглед броја програма по факултетима за школску 2010/2011. годину:

Број курсева за лиценцу у области образовања

Грађевински факултет	3
Електротехнички факултет	5
Технолошко-металуршки факултет	1

Рударско-геолошки факултет	1
Факултет организационих наука	4
Машински факултет	2
Саобраћајни факултет	1
Филозофски факултет	5
Филолошки факултет	10
Учитељски факултет	12
Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију	6
Факултет спорта и физичког васпитања	4
Економски факултет	2
Факултет политичких наука	2
Математички факултет	5
Географски факултет	1
Физички факултет	2
Биолошки факултет	5
Институт за нуклеарне науке „Винча“	2
Укупно на Универзитету	72

Овде наводимо као илустрацију само називе акредитованих програма за школску 2010/2011. годину и чланице Универзитета у Београду заједно са другим установама које их подржавају да бисмо сагледали свеобухватност делатности Универзитета у Београду у овој области:

- *Ка савременој настави српског језика и књижевности* (обавезни П:6), Друштво за српски језик и књижевност Републике Србије, Министарство просвете и спорта Републике Србије и Филолошки факултет.
- *Ка савременој настави српског језика и књижевности II* (обавезни П:4,5,6), Друштво за српски језик и књижевност Републике Србије, Министарство просвете и спорта Републике Србије и Филолошки факултет.
- *Републички зимски семинар* (обавезни П:4,5,6), Друштво за српски језик Републике Србије, Министарство просвете и спорта Републике Србије и Филолошки факултет.
- *Савремени драмски приступ у настави српског језика и књижевности и улога драмске секције у образовном процесу* (изборни П:4, 5, 6), Основна школа “Михаило Петровић Алас”, Господар Јованова 22; остале институције које подржавају програм: Друштво за српски језик и књижевност Србије, Учитељски факултет; Основна школа “Велимир Маркићевић” Мајданпек, Центар за драму у едукацији и уметности – ЦЕДЕУМ, Београд.
- *Стваралачки прилази у настави књижевности и граматике* (изборни П: 4, 5, 6), Учитељски факултет.
- *Уџбеник у настави почетног читања и писања* (изборни П:6), Учитељски факултет, Завод за уџбенике, Обилићев венац 5, Београд
- *Креативне радионице у школској библиотеци* (обавезан П:4,6), Филолошки факултет.

- *Дидактичко-методска поставка часа математике* (обавезан П:5), Математички факултет, Електротехнички факултет и Основна школа “Ослободиоци Београда”, Београд.
- *Математика у економији и финансијама* (обавезан П:8), Економски факултет, Прва економска школа у Београду и Стручно удружење ИДЕА, Београд.
- *Математика у свету око нас* (обавезан П:8), Математички факултет и Стручно удружење ИДЕА, Београд.
- *Одабрана поглавља из математике за V, VI, VII и VIII разред основне школе-методички приступ* (обавезан), Математички и Саобраћајни факултет.
- *Рад са талентованим ученицима у редовној и додатној настави* (обавезан П:4,8), Математички факултет, ИП Математископ и Стручно удружење ИДЕА, Београд.
- *Савремене методе и нови приступи настави математике у основној школи*, (обавезан П:4,8), Математички факултет, Основна школа “Ослободиоци Београда”, Београд.
- *Примена ICT у наставном процесу* (обавезни П:4,6,8), Грађевински факултет, Грађевинска школа Београд, Основна школа “Иван Горан Ковачић” у Београду.
- *Специјализовани републички семинар за наставнике рачунарства и информатике у основним и средњим школама и наставнике рачунарских предмета у средњим стручним школама* (обавезан П:4,6,8), Грађевински факултет, Грађевинска школа Београд, “Техноарт”-школа за машинство и уметничке занате, Основна школа “Иван Горан Ковачић” у Београду и Основна школа “Надежда Петровић” у Новом Београду.
- *Стручно-методичка обрада одабраних наставних тема из предмета Информатика и рачунарство у основној школи* (обавезни П:4,6,8), Грађевински факултет, Грађевинска школа Београд, “Техноарт Београд”- школа за машинство и уметничке занате, Основна школа “Иван Горан Ковачић” у Београду и Основна школа “Надежда Петровић” у Новом Београду.
- *Биологија микроорганизама* (обавезни П:6), Биолошки факултет.
- *Енергетска ефикасност- ваздух, вода, хлеб 21. века* (изборни), Academia Educativa, Београд; Рударско-геолошки факултет, Western Balkans Consulting, Београд и Југословенско одељење Међународне академије наука за екологију и заштиту, Београд.
- *Национални паркови Србије-природне вредности и могућности за извођење наставе у природи* (обавезан П:6,8), Биолошки факултет, Институт за ботанику и Ботаничка башта “Јевремовац”.
- *Принципи генетике* (обавезан П:6), Биолошки факултет.
- *Програм заштите животне средине - савремена технологија и одрживи развој* (обавезан П:6,8), Иновациони центар Машинског факултета.
- *Сакупљање, препарација и формирање збирки биолошког материјала* (изборни), Биолошки факултет.
- *Увођење иновација у наставни процес биологије* (обавезан П:6), Биолошки факултет.

- *Школа одрживог развоја* (обавезан П:6), Српско хемијско друштво и Технолошко-металуршки факултет.
- *Рука у тесту, или: Како кроз експериментални приступ приближити науке и технологије ученицима у предшколском узрасту и у прва четири разреда основне школе* (обавезан П:5,6), Институт за нуклеарне науке “Винча”.
- *Експерименти из физике за талентоване и просечне ученике основних и средњих школа* (обавезан), Друштво физичара Србије и Физички факултет.
- *Републички семинар о настави физике* (обавезан), Природно-математички факултет, Нови Сад и Физички факултет, Институт за физику, Земун, Институт за нуклеарне науке “Винча” и Природно-математички факултет, Ниш.
- *Дигитална фотографија* (изборни), Електротехничка школа “Раде Кончар”, Београд; Заједница електротехничких школа Србије, Ниш; Електротехнички факултет и Агенција за енергетску ефикасност, Београд.
- *Електроенергетика 2010.* (изборни П:6), Електротехнички факултет, Електротехничка школа “Раде Кончар”, Београд; Заједница електротехничких школа Србије, Агенција за енергетску ефикасност, Београд, “Simens” д.о.о. из Београда, “Philips” д.о.о. из Београда, “Schneider electric” д.о.о. из Београда, “Minel Scheder” д.о.о. из Београда и “Ротор” д.о.о. из Београда.
- *Обновљиви извори енергије* (изборни П:6), Електротехнички факултет, Агенција за енергетску ефикасност, Заједница електротехничких школа Србије, Електротехничка школа “Раде Кончар”, “Schneider electric” д.о.о. из Београда, Ротор” д.о.о. из Београда.
- *Методологија прорачуна машинских делова и елемената* (изборни П:6), Машински факултет
- *ЕЛТА конференција за наставника енглеског језика* (изборни П:4,6), Британски савет, Америчка амбасада у Београду, Друштво за стране језике и књижевности Србије, Филолошки факултет и Министарство просвете.
- *Зимска школа: семинар за стручно усавршавање наставника и професора руског језика* (обавезан П:4,6), Славистичко друштво Србије, Филолошки факултет и Руски културни центар - Руски дом у Београду.
- *Зимски и летњи републички семинари за наставнике енглеског језика* (обавезан П:4,6), Филолошки факултет.
- *Континуирано образовање професора француског као страног језика* (обавезан П:4,6), Удружење професора француског језика Србије, Филолошки факултет и Француски културни центар.
- *Креативна настава класичних језика* (обавезан П:4,6), Филолошки факултет, Асоцијација за класичне студије Србије.
- *Савремене тенденције у настави страних језика (енглеског, немачког, руског, француског, италијанског, шпанског и класичних језика)- теорија и пракса* (изборни П:4,6), Филолошки факултет и Завод за уџбенике, Београд.
- *Играјмо се плесовима* (изборни П:6), Факултет спорта и физичког васпитања.

- *Праћење физичког развоја и развоја моторичких способности ученика у функцији циља и задатака наставе физичког васпитања* (обавезан П:6), Факултет спорта и физичког васпитања.
- *Усавршавање наставника за реализацију програма обуке скијања* (обавезан П:6), Друштво педагога физичког васпитања Србије и Факултет спорта и физичког васпитања.
- *Усавршавање наставника за реализовање програма вежбе на справма и тлу у основним и средњим школама, са посебним освртом на чување и помагање* (обавезан П:6), Факултет спорта и физичког васпитања.
- *Усавршавање ученика и професора физичког васпитања за примену мини рукомета у настави физичког васпитања* (изборни П:6).
- *Добробит животиња и ми* (изборни П:1), Организација за поштовање и бригу о животињама - ORCA, Британско краљевско друштво за заштиту животиња, Педагошко друштво Србије, Учитељски факултет и Друштво учитеља Ковина.
- *Заједничка интерактивна делатност васпитача и наставника у процесу образовања предшколске и школске деце и адолесцената* (обавезан П:4,6), Филозофски факултет.
- *Интегрисана амбијентална настава* (обавезан П:5), Географски факултет.
- *Интеркултурално образовање и разумевање* (обавезан П:1,2,3,4), Група “Мост”, Београд и Институт за психологију Филозофског факултета.
- *Когнитивни стил у функцији-индивидуализације наставе* (изборни), Висока школа струковних студија за образовање васпитача “Михаило Палов”, у Вршцу, Учитељски факултет- наставно одељење у Вршцу и Едукативни центар за рад са даровитима у Вршцу, Вршац.
- *Методе и технике развијања стваралаштва* (изборни П:6), Висока школа струковних студија за образовање васпитача “Михаило Палов”, у Вршцу, Учитељски факултет- наставно одељење у Вршцу и Едукативни центар за рад са даровитима у Вршцу, Вршац.
- *Модели професионалног развоја наставника* (обавезан П:6), Висока школа струковних студија за образовање васпитача “Михаило Палов”, у Вршцу, Учитељски факултет- наставно одељење у Вршцу и Едукативни центар за рад са даровитима у Вршцу, Вршац.
- *Насиље засновано на родној припадности из угла деце и одраслих особа који су преживели трауму* (ниво 1-основни ниво), (изборни П:2), Министарство просвете РС и Центар за женске студије и истраживања рада, Факултет политичких наука.
- *Оцењивање у школи* (обавезан П:6), Висока школа струковних студија за образовање васпитача “Михаило Палов”, у Вршцу, Учитељски факултет-наставно одељење у Вршцу и Едукативни центар за рад са даровитима у Вршцу, Вршац.
- *Партнерство породице и школе у реализацији образовно васпитних активности* (изборни П:3,7), Основна школа “Филип Вишњић”, Београд и Учитељски факултет.

- *Педагошке компетенције наставника из угла друштва знања* (изборни П:6), Висока школа струковних студија за образовање васпитача “Михаило Палов”, у Вршцу, Учитељски факултет- наставно одељење у Вршцу и Едукативни центар за рад са даровитима у Вршцу, Вршац.
- *Претпоставке успешне наставе* (обавезан П:4,5,6), Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета и Центар за примењену педагогију, Земун.
- *Примена драмских и драматизованих текстова из “Светосавског звонца”* (изборни П:4), Учитељски факултет и Српска патријаршија, Београд.
- *Програм превенције насиља инсест траума центра Београд “Здрави избори за децу”*, (ниво 2-напредни ниво), (изборни П:1), Министарство просвете РС и Центар за женске студије и истраживање рада, Факултет политичких наука.
- *Развијање отвореног курикулума на ниову дечјег вртића* (обавезан П:6), Институт за педагогију и андрагогију, Филозофски факултет.
- *Деца са посебним потребама и кохлеар имплантирана деца у систему васпитања и образовања* (изборни П:2,3,4,6), ФАСПЕР и Школа за оштећење слухом – наглуве “Стефан Дечански”, Београд.
- *Деца са сметњама у развоју и препоруке за рад са њима* (изборни П:2,3,6), ШОСО “Милан Петровић”, Нови Сад и ФАСПЕР.
- *Едукација за идентификацију и рад са даровитом децом* (обавезан П:3,6), Висока школа струковних студија за образовање васпитача “Михаило Палов”, у Вршцу, Учитељски факултет- наставно одељење у Вршцу и Едукативни центар за рад са даровитима у Вршцу, Вршац.
- *Индивидуални образовни план корака у инклузивном образовању* (изборни П:2,3,6), ФАСПЕР, Ресурсни центар “Знање”, Београд и Соматопедијска секција Србије, Београд.
- *Индивидуални план подршке и индивидуални образовни план* (изборни П:2,3,6), ШОСО “Милан Петровић”, Нови Сад и ФАСПЕР.
- *Од Службеног листа до индивидуалног образовног плана* (изборни), ШОСО “Милан Петровић”, Нови Сад и ФАСПЕР.
- *Примена техника и мапа ефикасног учења, брзог читања и памћења у настави и интеграција у образовно васпитни систем* (изборни П:4,5,6), Учитељски факултет, Регионални центар за професионални развој у образовању Ниш; Основна школа “Младост”, Нови Београд; ЦЕПОМ-студио за образовање одраслих, Нови Београд.
- *Специјална школа као сервисни центар* (обавезан П:2,3,6), ШОСО “Милан Петровић”, Нови Сад и ФАСПЕР.
- *Школа за све - инклузивно образовање* (обавезан П:2,3,6), ФАСПЕР, Стоматопедска секција Србије и Ресурсни центар “Знање”, Београд.
- *Ми и они* (обавезан П:2,6), Филозофски факултет - Институт за психологију.
- *Информационо комуникационе технологије и интелектуална својина у образовању* (изборни П:8), Факултет организационих наука и Завод за вредновање квалитета васпитања и образовања, Београд.

- *Менаџмент у образовању-како управљати новом школом I* (изборни П:8), Факултет организационих наука и Завод за вредновање квалитета васпитања и образовања, Београд.
- *Менаџмент у образовању-како управљати новом школом II* (изборни П:8), Факултет организационих наука и Завод за вредновање квалитета васпитања и образовања, Београд.
- *Правно етички оквири менаџмента у образовању* (изборни П:2,4), Факултет организационих наука и Завод за вредновање квалитета васпитања и образовања, Београд.
- *Унапређење вештина пословног комуницирања* (изборни П:4), Економски факултет.
- *Управљање наставним процесом у основној школи - наставник као менаџер у разреду* (изборни П:6), Учитељски факултет.

Поред свих, претходно поменутих програма које подржавају чланице Универзитета у Београду треба истаћи да се тиме не завршава активност Универзитета на развијању доживотног учења у области образовања. Посебно истичемо да су наставници и асистенти Универзитета у тој области били и појединачно активни преко бројних удружења и других организација, као нпр.: Српско хемијско друштво, Рачунарска гимназија, Друштво математичара Србије, Педагошко друштво Србије, Савез учитеља РС, итд.

КОНТИНУИРАНО ПРОФЕСИОНАЛНО УСАВРШАВАЊЕ У ПОЉУ ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА

Активности факултета друштвено-хуманистичке групације у области образовања су представљене у предходном одељку. Овде наводимо друге програме неформалног карактера, који се реализује у школској 2010/2011. години, да би се стекао утисак о разноврсности ових активности.

Правни факултет организује програме за иновацију знања:

- *Јавнобележничко право,*
- *Пореско саветовање,*
- *Тероризам, организовани криминалитет и корупција.*

Православно богословски факултет организује:

- *Програм усавршавања дипломираних студената факултета,*
- *Пограми усавршавања професора верске наставе у основним и средњим школама Републике Србије,*
- *Програм усавршавања професора теолошких предмета у систему средњег богословског образовања,*
- *Програм усавршавања свештенослужитеља СПЦ.*

Педагошко-катехедски институт је основан 29. децембра 2009. године у оквиру Факултета који преузима организацију програма сталног усавршавања.

Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију организује:

- *Оспособљавање наставника, стручних сарадника и сарадника у настави у средњој школи за рад са ученицима ометеним у развоју,*
- *Оспособљавање наставника који раде у одељењима од V до VIII разреда основне школе и у школама за средње образовање ученика ометених у развоју.*

Економски факултет:

За организовање неформалних и информалних облика учења Економски факултет је формирао Центар за перманентно стручно усавршавање. Током 2010. године Центар за перманентно стручно усавршавање Економског факултета у Београду реализовао је следеће «отворене» курсеве.

- *Израда инвестиционих студија изводљивости: Оцена исплативости инвестиционих пројеката у пракси, јун и новембар 2010.;*
- *Корпоративне финансије, март 2010.;*
- *Менаџмент асортимана и залиха у ланцу снабдевања, март, јул и децембар 2010.;*
- *Како освојити и задржати највредније купце, новембар 2010.;*
- *Софтверска аналитика за решавање комплексних пословних проблема – MS Access и SPSS, мај, јун, октобар, новембар и децембар 2010.;*

Центар за перманентно стручно усавршавање је такође организовао и *In house курсеве* прилагођене потребама и захтевима запослених у:

- компанији Велефарм а.д.
  - *Развој пословних вештина и знања менаџера кључних купаца (Key account менаџера) компаније Велефарм, април 2010.;*
  - *Менаџмент асортимана и залиха у ланцу снабдевања компаније Велефарм, април 2010.;*
- ЗУ Апотека «Липа лек»
  - Основе маркетиншког приступа у пословању апотека, април 2010.;*
- НИС а.д.
  - *ПрименаBalanced Scorecard приступа у Нафтној индустрији Србије а.д., јун 2010.;*
- Металац а.д.
  - *Менаџмент асортимана и залиха у ланцу снабдевања компаније Металац а.д., новембар 2010.;*
- ЈП Електропривреда Србије
  - *Управљање финансијама за неекономисте, децембар 2010.;*

Подаци Центра за перманентно стручно усавршавање Економског факултета о броју програма и полазника, по годинама од оснивања 2008. год до данас.

Период	Број програма	Број полазника
2009. год	8	150
2010. год	13	249

Факултет политичких наука организује програме:

- *Специјалистички програм иновације знања „Политиколошке студије религије“*
- *Специјалистички програм иновације знања „Верске заједнице у Србији“*
- *Специјалистички програм иновације знања „Тероризам и организовани криминал“*
- *Специјалистички програм иновације знања „Рехабилитација“*
- *Специјалистички програм иновације знања „Социотерапија“*
- *Специјалистички програм иновације знања „Медијација“*
- *Специјалистички програм иновације знања „Обука за рад на пословима европске интеграције“*
- *Специјалистички програм иновације знања „Квантитативна истраживања социјалних и Политичких ставова, вредности и понашања“.*

Филолошки факултет:

Међународни славистички центар, (у даљем тексту МСЦ) у складу са својим досадашњим активностима, реализује усавршавање лектора српског језика, чиме се институционализује пружање стручне и научне помоћи лекторима српског језика на страним универзитетима. Центар је израдио *Програм образовања и усавршавања лектора српског језика* који је Савет МСЦ-а усвојио на седници 15. децембра 2010. године.

Овим програмом први пут се омогућује полазницима који нису завршили студије србистике да, похађањем специјалних курсева чији је избор научно и стручно припремљен, стекну неопходна знања из области српског језика, књижевности и културе. Такође се предвиђа организовање специјалних курсева за све полазнике, укључујући и дипломиране филологе (србисте), којима се полазници оспособљавају за позив лектора српског језика на страним универзитетима. Посебан облик рада МСЦ-а представља организовање једномесечних курсева професионалног усавршавања лектора српског језика из области српског језика, књижевности и културе.

Овде приказујемо основне елементе програма за образовање и усавршавање лектора српског језика.

Двосеместрални курс за образовање лектора српског језика:

Услов: завршене основне академске студије друштвено-хуманистичких усмерења.

Обавезни општи предмети:

- *Савремени српски језик (два семестра)*
- *Преглед историје и дијалектологије српског језика (два семестра)*
- *Преглед историје српске књижевности (два семестра)*
- *Практична методика наставе српског језика и књижевности (један семестар)*

*Кандидатима који су неке од предмета положили у оквиру четворогодишњих студија ови предмети ће бити признати.

Обавезни ужестручни предмети:

- *Примењена граматика (један семестар)*
- *Говорна компетенција и комуникација (један семестар)*
- *Методика наставе српског као страног језика (један семестар)*
- *Акцентологија у настави српског језика као страног (један семестар)*
- *Руски језик (један семестар)*
- *Српска култура и цивилизација један*

Изборни предмети (бира се један)

- *проблеми превођења код блискосродних језика (један семестар)*
- *лингвокултурологија у настави српског као страног (један семестар)*

Јеномесечни курс професионалног усавршавања активних лектора српског језика

Овај програм обухвата предавања и вежбања из говорне компетенције, комуникације, примене нових метода у настави, коришћење научне литературе и приручника.

Дозволу за лекторски рад може добити кандидат који је успешно завршио:

- *Или мастер студије - смер за српски језик као страни*
- *Или Двосеместрални курс за образовање лектора српског језика*

Лектори српског језика као страног су обавезни да једном у три године посећују

Једномесечни курс професионалног усавршавања активних лектора српског језика.

Сертификати о завршеном степену студија односно усавршавања лектора издају се према правилнику *Међународног славистичког центра*, усаглашеном са Центром за стручно усавршавање.

Факултет спорта и физичког васпитања организује следеће програме:

- *Усавршавање наставника за реализацију програма обуке скијања;*
- *Играјмо се плесовима-програм плесног обучавања педагога;*
- *Перманентно усавршавање професора физичког васпитања за реализовање вежби на справама и тлу у складу са изменама програма физичког васпитања;*
- *Програми физичког васпитања основа развоја физичких способности учесника самосталним вежбањем;*
- *Обучавање наставника физичког васпитања за примену модела СПРЕТ-а;*
- *Усавршавање учитеља и професора физичког васпитања за примену мини-рукомета у настави физичког васпитања.*

КОНТИНУИРАНО ПРОФЕСИОНАЛНО УСАВРШАВАЊЕ У ОБЛАСТИ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Неформални облици учења у области здравства организовани су на свим факултетима Универзитета у Београду у пољу медицинских наука.

Центар за континуирану медицинску едукацију

Медицински факултет је марта 2003. године основао центар за континуирано професионално усавршавање назван “Центар за континуирану медицинску едукацију”, по угледу на сличне центре у Европи и свету.

Циљ континуираног медицинског усавршавања не подразумева само стално “гомилање” нових знања него и учење како да се реше проблеми у пракси и како да се проналазе нове информације, тј. стичу нова знања. Поред тога, за лекаре је веома специфично и преношење знања, јер се сматра да сваки лекар постаје едукатор у даљем професионалном процесу (према млађим колегама, медицинским сестрама, особљу, болесницима и народу уопште).

Савет Медицинског факултета је донео Правилник о оснивању и раду Центра за континуирану медицинску едукацију Медицинског факултета.

Основне активности Центра су:

- *иницијатива и развој система континуиране медицинске едукације на*

Медицинском факултету;

- *укључивање у интернационални систем континуиране медицинске едукације који на различите начине функционише у свим европским земљама*
- *сарадња на међународним пројектима у области континуиране медицинске едукације;*
- *организација стручно-научних скупова (семинара, школа, итд.) у циљу континуиране медицинске едукације;*
- *организација стручног публикавања у склопу континуиране медицинске едукације;*
- *формирање заједничког система за континуирану медицинску едукацију; лицензирање и акредитацију са Лекарском комором;*
- *устављање интердисциплинарне академске, научне и стручне сарадње са другим Центрима у земљи и иностранству;*
- *размена литературе и информација.*

Центар има следеће органе:

- *Програмски савет*
- *Извршни одбор*

Рад ових органа регулисан је Правилником о организовању и спровођењу континуиране медицинске едукације [ПКМЕ].

Програми континуиране медицинске едукације обухватају све врсте стручно-научних и образовних активности које прођу поступак рецензије коју обави Програмски одбор Центра за континуирану медицинску едукацију. Програмски одбор прихвата предложену тему за програм ако се заснива на научним основама, а за тему постоји велики интерес, под условом да образовањем руководи организација или стручњак кога референце квалификују за одговарајући програм. Анализа образовних потреба лекара пружа могућности за селекцију интересантних тема.

Организатор би требало да идентификује и анализира интерес потенцијалних учесника на основу:

- *евиденција о жељама потенцијалних учесника,*
- *потреба друштва (здравства) за одређеним образовним активностима,*
- *могућности интерактивних облика образовања.*

Карактеристике потенцијалних учесника утичу на планирање оптималног броја учесника. Очекивани ниво знања и искуства учесника диктира стручни ниво курса јер се учење мора надовезати на претходно стечено искуство и проблеме учесника. Подучавање одраслих мора бити усмерено на практични проблем како би учесници били способни да практично примене научено.

Лекари који учествују у програмима за стицање нових знања и вештина стичу и уверење (сертификат) које им омогућује самосталну примену одређених знања и вештина у пракси.

Иако циљ континуираног усавршавања није искључиво подизање квалификација и добијање диплома, постоје послови који се не могу извршавати без потврде одређене институције, што је веома значајно за неформално образовање одраслих уопште. Самим сертификатом појединац доказује да зна и уме као и да своје новонаучене вештине може да примењује када је то потребно. Овакви програми захтевају конкретне инструкције, тј. практичну обуку и проверу знања на крају.

По завршетку обуке за увођење нове дијагностичке или терапијске процедуре учесници добијају сертификат који може имати четири нивоа:

- *верификација учешћа на курсу,*
- *верификација о завршеном курсу,*
- *потврда да лекар може изводити процедуру под надзором стручњака,*
- *потврда да лекар може самостално да изводи процедуру без даљег надзора.*

Да бисмо стекли утисак о облику и разноврсности ових активности на Медицинском факултету, дајемо преглед курсева који се реализују током 2010. године, а затим и табелу која показује резултате исказане бројевним вредностима.

- *Савремено лечење карцинома мокраћне бешике и карцинома простате,*
- *Интегрисани приступ болесницима са болестима митралне и/или аортне валвуле,*
- *Савремени приступ превенцији и лечењу артеријске хипертензије,*
- *Неуролошке болести и трудноћа,*
- *Савремени приступ лабораторијској дијагностици деменција,*
- *Десет основних принципа геријатрије - десет заповести геријатријске медицине,*
- *Школа гинеколошке цитодијагностике,*
- *Поремећаји ацидобазне регулације – дијагностиковање и лечење,*
- *Инфективни агенси узрочници перинаталних инфекција – дијагностички и клинички аспекти,*
- *Реакција ланчане полимеризације (PCR) – основе, модалитети и практични аспекти,*
- *Фебрилне неутропеније код имунокомпромитованих болесника"*
- *Мождани удар: изазови,*
- *Интернационална школа дечје анестезије,*
- *Инфекције доњег респираторног тракта,*
- *Новине у терапији карцинома плућа,*
- *Изазови у педијатријској реуматологији – дијагностичко-терапијски и психо-социјални проблеми,*

- *Други међународни орл симпозијум поводом обележавања светског дана гласа"*
- *Како се приказују резултати медицинских истраживања на научним скуповима и како се пише рад,*
- *Аутоимунске булозне болести коже и слузница, скорирање, дијагностички и терапијски алгоритми,*
- *Специфичне дерматозе у трудноћи,*
- *Сексуално преносиве болести – САВРЕМЕНИ ДИЈАГНОСТИЧКО-ТЕРАПИЈСКИ ПРИСТУП,*
- *Менаџмент променама у здравственим организацијама,*
- *Менаџмент и финансирање организација примарне здравствене заштите,*
- *Нове могућности вирусолошке дијагностике,*
- *Кривична дела у вези са обављањем лекарске делатности – законска регулатива, законске санкције у случајевима неисправности у раду лекара и начин заштите лекара, медицинска документација и њен правни значај,*
- *Кардиоваскуларни континуум: заједнички приступ кардиолога и дијабетолога,*
- *BEGUTECOP II (Belgrade University teaching courses in pathology) - gynecological pathology and clinical aspects - ГИНЕКОЛОШКА ПАТОЛОГИЈА И КЛИНИЧКИ АСПЕКТИ,*
- *Миопатије - савремени приступ у класификацији, дијагностици и лечењу,*
- *Консензус конференција о дијагностици и лечењу GIST (гастроинтестиналних стромалних тумора),*
- *Улога дијететских суплемената у свакодневној исхрани и превенцији одређених стања и болести,*
- *Трансфузијска медицина у пракси,*
- *Стратегије превенције и лечења атеросклерозне васкуларне болести: ЗНАЧАЈ ЕФИКАСНЕ КОНТРОЛЕ ЛИПИДА И МОГУЋНОСТИ ДОСТИЗАЊА ТЕРАПИЈСКИХ ЦИЉЕВА,*
- *Школа за едукатора превенције типа 2 дијабетеса,*
- *Срчана инсуфицијенција 2010: новине у дијагнози и терапији,*
- *Школа практичних процедура које се примењују у ургентном и интензивном лечењу критично оболелих - школа реанимационих процедура (први део),*
- *Школа практичних процедура које се примењују у ургентном и интензивном лечењу критично оболелих - школа реанимационих процедура (други део),*
- *Школа практичних процедура које се примењују у интензивном лечењу критично оболелих - 2. ниво,*
- *Стално унапређење квалитета здравствене заштите,*
- *Тимски рад,*
- *Стратешко планирање организације,*

- *Улога корисника / пацијената у сталном унапређењу квалитета здравствене заштите,*
- *Основе акредитацијског оцењивања здравствених установа,*
- *Клинички стандарди за акредитацију,*
- *Неклинички стандарди за акредитацију,*
- *Планирање акредитације,*
- *Методe за акредитацијско оцењивање,*
- *Припрема акредитацијских извештаја са препорукама,*
- *Неклинички акредитацијски стандарди-лабораторије, апотеке, дијагностичка радиологија,*
- *Клиничко-биохемијске карактеристике метаболичких болести коштаног ткива,*
- *Остеопенија,*
- *Новине у етиопатогенези, дијагнози и терапији Паркинсонове болести,*
- *Трендови у неуросонологији,*
- *4. симпозијум о мозданом удару Србије,*
- *Болести вена – нова сазнања и водичи за праксу,*
- *Дани друге хируршке клинике: анеуризматска болест,*
- *Седми интернационални симпозијум колопроктолога ,*
- *Школа породичства академик Војин Шуловић,*
- *Абдоминална сепса,*
- *Real time pcr – основни модул,*
- *Новине у патогенези и терапији гојазности,*
- *Тромболиза у лечењу акутног мозданог удара,*
- *Национална школа за неуроангиологију - први део: теоријска настава ,*
- *Национална школа за неуроангиологију - други део: практична настава- екстракранијални доплер,*
- *Национална школа за неуроангиологију" - трећи део: практична настава- транскранијални доплер,*
- *Национална школа за неуроангиологију - четврти део: практична настава- специјални тестови у екстракранијалном и транскранијалном ултразвучном прегледу,*
- *Стручно утврђивање времена и узрока смрти за умрле ван здравствене организације,*

- *Класификација и квалификација телесних повреда – издавање лекарских уверења,*
- *Менаџмент болестима: модел дијабетес мелитуса,*
- *Менаџмент болестима: модел хипертензије,*
- *Рано откривање оболелих од хроничне опструктивне болести плућа,*
- *Рана рехабилитација болесника са кардиоваскуларним обољењима,*
- *Савремени приступ превенцији и лечењу артеријске хипертензије,*
- *Радиолошка заштита,*
- *Преоперативна припрема, хируршко лечење и анестезија болесника са поремећајем функције штитасте жлезде, паращитастих и надбубрежних жлезда,*
- *Итерактивне конфронтације о епидемиолошким и клиничким карактеристикама HIV/AIDS,*
- *Најчешће недоумице из интернистичких амбуланти - дијагноза и терапија секундарне хипертензије,*
- *Лечење инфузионим растворима - савремени принципи,*
- *Избор анестезиолошких техника према врсти пацијента, врсти хирургије и начинима организације.*

Подаци Центра за континуирану медицинску едукацију Медицинског факултета о броју програма и полазника, по годинама од оснивања 2003. године до данас.

период	број програма	број предавача	број полазника
2003-2008 год.	335	4526	25.569
2009. год	58	603	4.142
2010. год	99	703	7.931

Центар за континуирану едукацију Фармацеутског факултета Универзитета у Београду

Центар за континуирану едукацију Фармацеутског факултета у Београду основан је одлуком Савета Фармацеутског факултета 17. новембра 2004. године. Делатност Центра је континуирана едукација, стручно и научно усавршавање фармацеута као здравствених радника, допунска едукација студената и друге

едукационе активности везане за развој здравства, фармацеутских наука и интерес Факултета. Центром за континуирану едукацију руководи продекан за последипломску наставу и континуирану едукацију Фармацеутског факултета. Предложене теме курсева разматрају се два пута годишње, када Програмски савет Центра за континуирану едукацију прегледа и одобрава предложене курсеве и доноси план и програм за текућу годину. Програмски савет Центра за континуирану едукацију чине наставници Фармацеутског факултета и истакнути стручњаци из фармацеутске праксе. Курсеви се после усвајања од стране Програмског савета Центра шаљу у надлежну комору при којој ради комисија Здравственог савета која врши акредитацију курсева. Списак акредитованих курсева се оглашава на сајтовима Фармацеутског факултета, Фармацеутске коморе Србије и Коморе биохемичара Србије. Континуирана едукација обухвата курсеве са и без радионица, тренинге, отворено учење и друге видове преношења знања и искустава како би се унапредила постојећа и стекла нова знања и вештине, а са циљем побољшања квалитета услуга и стручне компетентности фармацеута у примарној, секундарној и терцијарној здравственој заштити. Одређене видове едукације организује едукациони тим који чине наставници и сарадници Фармацеутског и других факултета и истакнути стручњаци из праксе са одговарајућом компетентношћу. Едукационим тимом руководи наставник - координатор едукационог тима. Организатор полазницима припрема материјал и након одржане едукације издаје одговарајућа уверења која носе одређен број бодова према акредитацији. Полазници семинара у анонимној анкети оцењују успешност семинара и предавача, дају сугестије едукационом тиму у вези са побољшањем квалитета едукације, предлажу теме од значаја за њихову едукацију и др.

У току 2010. године код Здравственог савета акредитовано је 10 курсева континуиране едукације у организацији Центра за континуирану едукацију Фармацеутског факултета Универзитета у Београду. То су:

- *Атеросклероза: морфологија, фактори ризика, превенција, клиника и терапија,*
- *Нежељене реакције на лекове,*
- *Рекламација и повлачење фармацеутских производа,*
- *Лабораторијски менаџмент, акредитација и осигурање квалитета у медицинским лабораторијама,*
- *Гојазност – изазов за савремену фармацију,*
- *Развој нових лекова применом теоријских и експерименталних метода,*
- *Маркери развоја кардиоваскуларне болести и њихова терапеутска модификација,*
- *Третман дијабетеса – молекуларно - хемијске основе,*
- *Јавно здравље и лекови у виртуелном окружењу,*
- *Интегрисане комуникације у фармацеутској пракси.*

Неформални облици усавршавања на Стоматолошком факултету

Слично као и други факултети у пољу медицинских наука и Стоматолошки факултет организује редовно семинаре и друге облике неформалног усавршавања за стоматологе који су већ ангажовани у пракси. Овде дајемо преглед скупова организованих у школској 2010/2011. године.

- *Примена оптичких средстава у стоматолошкој пракси,*
- *Вирус инфлуенца ТИП А (H1N1) у стоматолошкој ординацији,*
- *Мултидисциплинарни приступ у превенцији оралних обољења и повреда,*
- *Dental implants and Sinus augmentation course,*
- *Превенција хепатотропних вируса у стоматолошкој пракси,*
- *Ендодонтска терапија зуба са великим периапикалним лезијама,*
- *Реверзибилна оклузална терапија стабилизационим сплинтом,*
- *Дијагностички и терапијски протоколи најчешћих оралних обољења,*
- *Пролећни ендодонтски симпозијум,*
- *Симпозијум здравственог васпитања у стоматологији XXVI,*
- *Достигнућа и стремљења у стоматологији – стоматолошка мисао на Балкану,*
- *Међународна конференција о квалитету у стоматолошкој здравственој заштити,*
- *Остеопороза и остеопенија безубе вилице и терапијске могућности у стоматолошкој протетици,*
- *Терапијске могућности у пацијената са супроталном крезубошћу и неповољном,*
- *I Конгрес Удружења стоматолога Србије,*
- *Изазови свакодневне стоматолошке праксе,*
- *Технике препарације канала корена никл-титанским инструментима прогресивне мултиконичности,*
- *Како препознати и лечити пацијенте ризика у поливалентној стоматолошкој ординацији,*
- *Anti aging у стоматологији,*
- *Оптурација канала корена зуба техникама компакције гутаперке,*
- *Контрола инфекције у стоматолошкој пракси,*
- *Развој естетских материјала,*
- *Итор basic семинар и индивидуални тренинг оралне хигијене.*

Центар за континуирану едукацију Факултета ветеринарске медицине

У оквиру Факултета ветеринарске медицине од 2002. године функционише Центар за континуирану едукацију, који је до сада организовао велики број

програма за дипломиране ветеринаре, професоре у средњим пољопривредним и ветеринарским школама, власнике и одгајиваче животиња.

Континуирана едукација је ближе регулисана Правилником о континуираној едукацији [ПКЕ], којим је регулисан и рад Центра. Радом Центра руководи Комисија за континуирану едукацију коју именује Наставно-научно веће. Чланови комисије су наставници Факултета и представници Ветеринарске коморе Србије, Заједнице средњих пољопривредних школа, подручје рада: пољопривреда, производња и прерада хране и Управе за ветерину Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства Републике Србије. Центар на основу предлога појединих наставника предлаже Наставно-научном већу Програм за континуирану едукацију за текућу годину. У зависности од циљних група којима су програми намењени, појединачни програми се обично прослеђују на акредитацију Ветеринарској комори Србије (програми намењени континуираној едукацији ветеринара), Завода за унапређење образовања и васпитања (професори средњих школа) итд. Информације о програму континуиране едукације се након усвајања од стране Наставно научног већа и/или акредитације од стране Ветеринарске коморе или Завода за унапређење образовања, могу видети на интернет страници Факултета и Ветеринарске коморе Србије.

Центар за континуирану едукацију, организује различите облике образовања. Најчешће се ради о тематским семинарима и радионицама из ужих области ветеринарске медицине, који трају 1-2 дана, неки од њих се понављају више пута у току године, при чему се сваке године традиционално одржава и неколико већих саветовања, у сарадњи са Ветеринарском комором и другим факултетима, која су такође уклопљена у систем континуиране едукације. Тако се више од 30 година сваког фебруара одржава традиционални Семинар за иновације знања ветеринара; крајем јуна се одржава Регионално саветовање из клиничке патологије и терапије животиња под називом *Clinica veterinaria*, у септембру Саветовање ветеринара Србије, почетком октобра Саветовање о узгоју, репродукцији и здравственој заштити коња итд.

У протеклој, 2010. години реализовани су следећи програми:

- *Брзи тестови у контроли намирница: Одређивање салмонела Ridascreen Salmonella testom, Радионица, 1 дан*
- *XXXI Семинар за иновације знања ветеринара, Предавање по позиву у пленарном делу пре подне, више радионица паралелно после подне, 1 дан*
- *Нови концепти исхране животиња, Семинар, 1 дан*
- *Иновације знања из дезинфекције, и дезинсекције и дератизације, Семинар, 1 дан*
- *Ендокринологија паса и мачака, Радионица, 1 дан*
- *Дезинфекција, дезинсекција и дератизација у заштити животиња и људи, Саветовање, пленарна предавања и округли столови, 4 дана*
- *НАССР: Креирање, примена и провера система, Радионица, 3 дана*
- *Безбедност хране – систем управљања, ISO 22000, Радионица, 1 дан*

- *Узимање узорака намирница анималног порекла, Радионица, 1 дан*
- *Познавање врста риба, оцена свежине и паразити риба, Радионица, 1 дан*
- *Обележавање производа у циљу правилног информисања потрошача, Радионица, 1 дан*
- *Програм обуке и тренинга лица за дијагностичка испитивања на присуство *Trichinella spiralis*, Радионица, 1 дан*
- *Програм провере способности чула, обука и тренинг лица за сензорну анализу хране, Радионица, 2 дана*
- *Одређивање броја соматских ћелија у млеку, Радионица, 2 дана*
- *Контрола топлотне обраде производа од меса, Радионица, 1 дан*
- *Менаџмент у ветеринарству, Семинар, 1 дан*
- *Саветовање из клиничке патологије и терапије животиња, *Clinica veterinaria 2010*, Три пленарна заседања и више радионица, 3 дана*
- *Ургентна ветеринарска медицина, Семинар, 1 дан*
- *Савремени приступ дијагностици и терапији обољења гастроинтестиналног тракта паса и мачака, Семинар, 1 дан*
- *Клиничка онкологија паса и мачака, Семинар, 1 дан*
- *Ветеринарска анестезиологија, Семинар, 1 дан*
- *Стерилизација паса и мачака, Радионица, 1 дан*
- *EKG – Интерактивни курс за почетнике, Семинар, 1 дан*
- *Болести живине и менаџмент у живинарству, Семинар, 1 дан*
- *Биологија репродукције паса и мачака: модерне репродуктивне технологије, Семинар, 1 дан*
- *Дерматологија за 1 дан: како да решите већину проблема упале коже код малих животиња, Семинар, 1 дан*
- *Отологија за 1 дан: како да решите већину проблема упале уха код малих животиња, Семинар, 1 дан*
- *Дерматологија: Алергије, најчешћа обољења људи и животиња, Семинар, 1 дан*
- *Рендгенска дијагностика, хируршка санација и физикална терапија трауматских обољења, Семинар, 1 дан*
- *Рендгенска дијагностика, ортопедска санација и физикална терапија структурних поремећаја костију, Семинар, 1 дан*
- *Рендгенска дијагностика наследних болести кукова и лактова код паса, Семинар, 1 дан*
- *Horse Ville: Саветовање из узгоја, репродукције и здравствене заштите коња, Нови Сад, Пет пленарних заседања и више радионица, 3 дана.*

КОНТИНУИРАНО ПРОФЕСИОНАЛНО УСАВРШАВАЊЕ У ПОЉУ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

Математички факултет

У периоду од 2002-2006. године на Математичком факултету, држали су се курсеви за стицање сертификата за Microsoft звања MCSA (Microsoft Certified System Administrator) као и MCDBA (Microsoft Certified DataBase Administrator):

- 2072 Administering MS SQL Server 2000 Database
- 2073 Programming MS SQL Server 2000 Database
- 2126 Managing a Microsoft Windows 2000 Network Environment
- 2151 MS Windows 2000 Network and Operating System Essentials
- 2152 Implementing MS Windows 2000 Professional and Server
- 2153 Implementing a MS Windows 2000 Network Infrastructure

У наредној табели дат је број полазника курсева по годинма:

2002. године	2003. године	2004. године	2005. године
96	61	28	25

Након 2005. ови курсеви се више нису држали услед недовољног интересовања. За поновно покретање ових курсева потребно је обнављање Microsoft лиценце.

Хемијски факултет

Законом о хемикалијама утврђује се знање о својствима и ефектима хемикалија на: здравље, животну средину и имовину. Ради управљања ризиком од хемикалија нужно је посебно образовање за саветнике за хемикалије. Правилником о саветнику за хемикалије ближе су одређени услови које мора да испуни правно лице или предузетник који врши обуку и проверу знања саветника за хемикалије [ПСХ]. Ова обука се организује на Хемијском факултету, на иницијативу Агенције за хемикалије.

Програм обуке саветника за хемикалије обухвата следеће тематске области:

- *Интегрисано управљање хемикалијама у свим фазама животног циклуса хемикалије,*
- *Управљање хемикалијама,*
- *Управљање биоцидним производима,*

- *Међународне конвенције и прописи Европске уније којима се уређује управљање хемикалијама.*

КОНТИНУИРАНО ПРОФЕСИОНАЛНО УСАВРШАВАЊЕ У ПОЉУ ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИХ НАУКА

Поред континуираног професионалног усавршавања намењеног васпитачима у предшколским установама, наставницима и директорима у школама које подржавају и факултети техничке групације, истакнимо да ови факултети организују и друге видове усавршавања одраслих намењене разним корисницима. У овом одељку наводимо програме који се организују у школској 2010/2011. години, на основу чега читалац може да стекне утисак о укупном обиму и разноврсности ових активности.

Архитектонски факултет организује програм:

- *Апликативна перманентна едукација у дигиталним технологијама.*

Грађевински факултет организује програм:

- *Целоживотно образовање геодетских стручњака*

Машински факултет организује програме:

- *Методологија прорачуна машинских делова и елемената*
- *КОМИПС*

Факултет организационих наука: поред програма који су већ представљени у одељцима о здравству и образовању, организује више активности у виду програма иновације знања:

- *Менаџмент лизинга,*
- *Менаџмент у здравственим установама у условима промена,*
- *Финансијски менаџмент у здравственим организацијама,*
- *Менаџмент у здравству – виши ниво,*
- *Менаџмент у образовању – Како управљати новом школом (ужа верзија),*
- *Бизнис план,*
- *Менаџмент и ревизија,*
- *Менаџмент у здравству,*
- *Нове тенденције у менаџменту,*
- *Рачуноводствена реформа и припреме за примену нове законодавне регулативе,*

- *Оцена пословних перформанси предузећа – компаније,*
- *Менаџмент у здравству - нижи ниво,*
- *Комуникација у здравству; Комуникација у здравству са фокусом на сестринство;*
- *Управљање финансијама у здравству,*
- *Израда бизнис плана у функцији стратешког развоја здравствене установе,*
- *Менаџмент у образовању – како управљати новом школом,*
- *Маркетинг услуга у стоматологији,*
- *Менаџмент предузећа,*
- *Односи с јавношћу и вештина пословне комуникације,*
- *Односи с јавношћу и пословне комуникације*
- *Професионална продаја,*
- *Управљање брендом,*
- *Стратешко планирање у здравству – тржишни аспект,*
- *Дистрибуирани системи и рачунарске мреже,*
- *Дистрибуирани системи и рачунарске мреже – LINUX иновација знања,*
- *Курсеви из области информационих технологија и Интернета,*
- *Основна обука за информационе технологије и Интернет,*
- *Виши курс пословне обуке за информационе технологије,*
- *Основна обука за информационе технологије и Интернет у Linux и Open office окружењу,*
- *Web дизајн и Web програмирање,*
- *Пословна обука за Microsoft Office (више курсева),*
- *Менаџмент људских ресурса и ефикасно пословање,*
- *Како управљати новом школом,*
- *Менаџмент у образовању – Како управљати новом школом (продубљена верзија),*
- *Менаџмент технологије и страна улагања,*
- *Инжењеринг процеса,*
- *Приватни бизнис – од идеје до профита,*
- *Управљање малим и средњим предузећима I и II,*
- *Управљање својим временом,*
- *Иновација производа и услуга,*
- *Еколошки менаџмент,*
- *Припрема кандидата за полагање пријемног испита из математике на техничким факултетима,*
- *Програмски језик Java – основе,*
- *Програмски језик Java – пет курсева: Програмски језик Java – основе;*
- *Програмски језик Java – виши I,*
- *Програмс-ки језик Java – виши II,*
- *Развој Web компоненти са Java технологијом; и Enterprise Java Bean програмирање,*
- *Развој WEB компоненти са Java техноогијом,*
- *Образовни семинар по програму Microsoft-a (више курсева),*

- *Основна обука за информационе технологије и Интернет,*
- *Виши курс пословне обуке за информационе технологије,*
- *Администрација и програмирање SQL server 2000; Windows и Web програмирање.*

Електротехнички факултет

Едукациони центар Електротехничког факултета, Универзитета у Београду (у даљем тексту ЕЦ ЕТФ) створен је са циљем да пружи квалитетну стручну обуку из области савремених рачунарских технологија. У оквиру ЕЦ ЕТФ постоје Cisco Networking academy, ауторизована за обуку и сертификање Cisco инжењера, Microsoft тренинг центар у којем се одржавају ауторизовани Microsoft курсеви, Linux IT Академија са ауторским Linux програмом, Програмерска академија "10" оријентисана ка Java програмском језику, web програмирању и базама података и Специјалистички програми курсева за техничку подршку.

Курсеви су базирани на експертском знању и искуству стручњака запослених у Рачунском центру ЕТФ, који су и сертификовани предавачи из области које предају.

Уз све курсеве полазници добијају пратећу литературу и остали пропратни материјал као и могућност да у склопу курса практично примене новостечена знања у реалном окружењу. Већина курсева је базирана на интензивном раду (курсеви који трају 2-4 часа дневно, 2-3 пута недељно) са практичним вежбањем.

Након завршеног курса полазници добијају сертификат од стране Електротехничког факултета о курсевима, а пружа им се могућност и полагања за званичне сертификате по повлашћеним ценама.

Поред стандардних курсева ЕЦ ЕТФ организује и курсеве према захтевима наручиоца (специјално прилагођен програм, трајање, локација) као и различите семинаре намењене континуираној едукацији оних који су већ завршили курсеве.

Курсеви се одржавају у модерно опремљеним лабораторијама, по принципу један полазник - један рачунар.

Едукациони центар је од 2007. године покренуо и иницијативу за e-learning програмима који треба да омогуће студентима да паралелно са студијама прате и неки од уско специјализованих курсева.

Online Learning Program Microsoft IT Академије представља свеобухватни извор информација базиран на Веб-у, намењен и потпуним почетницима и искуснијим корисницима, који употпуњује и проширује наставу која се одвија у учионици, али и пружа могућност учења од куће.

Полазници су у могућности да употпуне знање стечено у учионици online курсевима, релевантним материјалима и колективном сарадњом. Такође, на располагању им је и помоћ ментора. Искусни корисници могу искористити овај систем како би се у кратком року подсетили или прибавили материјал који им је на тај начин на дохват руке приликом израде неког пројекта.

Официјални Microsoft E-Learning курсеви су осмишљени да обезбеде оптималну едукацију у минималном временском року. Ови курсеви, доступни Software Assurance корисницима на Microsoft E-Learning Online сајту, представљају визуелно занимљиво, саветодавно искуство приликом учења, интерактивног карактера, укључујући избор стила учења самог корисника, оцењивања, симулације - аудио и мултимедијалне.

Едукациони центар ЕТФ-а је организовао бројне манифестације у просторијама Рачунског центра како би студенте упознао са новим технолошким иновацијама на Hardware и Software сцени. Издвајамо промоцију нових Microsoft-ових технологија "Launch 2007 Office System, Vista, Exchange Server 2007", гостовање AMD-а, промоцију Microsoft Student Program-а, итд.

Пољопривредни факултет организује програме:

1. УПРАВЉАЊЕ БЕЗБЕДНОШЋУ ПРОИЗВОДА ПРЕХРАМБЕНЕ ИНДУСТРИЈЕ

Циљ обука из ове области: Циљ обуке је да омогући полазницима из привреде стицање теоријског и практичног знања из области безбедности хране, зависно од изабране тематске целине.

Исход обука из ове области: Оспособљавање полазника за правилно разликовање појединих опасности безбедности хране и планирање и управљање безбедношћу хране.

2. УПРАВЉАЊЕ КВАЛИТЕТОМ У ПРЕХРАМБЕНОЈ ИНДУСТРИЈИ

Циљ обука из ове области: Циљ обуке је да омогући полазницима из привреде стицање теоријског и практичног знања из области управљања квалитетом у прехранбеној индустрији, зависно од изабране тематске целине.

Исход обука из ове области: Оспособљавање полазника за планирање, организовање, управљање и побољшање квалитета.

3. УПРАВЉАЊЕ ЗАШТИТОМ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПРЕХРАМБЕНОЈ ИНДУСТРИЈИ

Циљ обука из ове области: Циљ обуке је да омогући полазницима из привреде стицање теоријског и практичног знања из области управљања заштитом животне средине у прехранбеној индустрији, зависно од изабране тематске целине.

Исход обука из ове области: Оспособљавање полазника за планирање, организовање, управљање и побољшање заштите животне средине.

4. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА И АКРЕДИТАЦИЈА ЛАБОРАТОРИЈА ЗА ИСПИТИВАЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ И КВАЛИТЕТА ХРАНЕ

Циљ обука из ове области: Циљ обуке је да омогући полазницима из привреде стицање теоријског и практичног знања из области управљања квалитетом погонских и акредитованих лабораторија и принципе добре лабораторијске праксе.

Исход обука из ове области: Оспособљавање полазника за планирање, организовање, управљање и побољшање квалитета рада лабораторија.

5. ИНТЕГРИСАНИ СИСТЕМИ УПРАВЉАЊА У ПРЕХРАМБЕНОЈ ИНДУСТРИЈИ

Циљ обука из ове области: Циљ обуке је да омогући полазницима из привреде стицање теоријског и практичног знања из области интегрисања различитих система управљања, зависно од изабране тематске целине и изабраних стандарда.

Исход обука из ове области: Оспособљавање полазника за планирање, организовање, управљање и побољшање интегрисаних система управљања.

6. СЕНЗОРНА АНАЛИЗА ХРАНЕ И ПИЋА

Циљ обука из ове области: Циљ обуке је да омогући полазницима стицање знања / разумевања у погледу обезбеђење услова потребних за сензорну анализу, поступака избора оцењивача, важнијих сензорних својстава, анатомско-физиолошких карактеристика чула, примене важнијих метода - метода бодовања, метода класирања у низу (рангирање), метода тест троугао, обрада података, евалуација и тумачење резултата сензорне анализе.

Исход обука из ове области: Оспособљавање полазника за непосредну примену метода сензорне анализе, коришћења математичко-статистичких метода за обраду података, евалуације и тумачења резултата сензорне анализе - као дела укупног испитивања и вредновања квалитета прехранбених производа.

7. КУРС ОБУКЕ ЗА ПРОИЗВОЂАЧЕ ВОЋНИХ РАКИЈА

Курс траје 6 месеци. На почетку и на крају курса полагају се улазни и завршни тестови знања. Учесницима курса ће током четворомесечне обуке бити презентирани сви аспекти и фазе технолошког процеса производње свих типова јаких алкохолних пића која су данас присутна на светском тржишту.

РАЗВИЈАЊЕ ВЕШТИНА У ПОДСТИЦАЊУ ПРЕДУЗЕТНИШТВА И РАЗВОЈА КАРИЈЕРЕ

Садашњи развој друштва од младих људи, поред стручних компетенција које стичу током формалног образовања тражи и друге бројне вештине. Те вештине они стичу у разним облицима неформалног и информалног образовања. У тој области овде представљамо активности Пословно технолошког инкубатора д.о.о. и Центра за развој каријере и саветовање студената.

Пословно технолошки инкубатор

Пословно технолошки инкубатор техничких факултета Београд д.о.о. (у даљем тексту Инкубатор) успостављен је у партнерству четири техничка факултета Универзитета у Београду (Грађевински, Машински, Електротехнички и Технолошко металуршки), општине Палилула и Иницијативе за демократску

транзицију, а успостављање је подржано и од стране Организације за европску безбедност и сарадњу.

Успостављање инкубатора базира се на међународном искуству и примерима најбоље праксе са следећим циљевима:

- *охрабривање и подршка студентима техничких факултета да започну сопствени бизнис и остану у Србији,*
- *стварање критичне масе обучених младих образованих предузетника који могу на дужи рок да створе потпуно ново привредно језгро града,*
- *стварање услова за директну комерцијализацију резултата научно истраживачког рада професора и сарадника факултета кроз оснивање сопствених предузећа.*

Циљ је обезбедити подршку у раној фази развоја бизниса покривајући део трошкова (изнајмљивање канцеларијског и истраживачког простора, технолошке и телекомуникационе инфраструктуре), административне помоћи (правна регулатива, књиговодство...) као и пословно саветовање (бизнис план, менаџмент, маркетинг...).

Пословно-технолошки инкубатор је добио простор на другом спрату у згради техничких факултета у Београду, Рузвелтова 1А.

Пројектни тим у успостављању инкубатора чине:

- *Гордана Даниловић Грковић, руководилац пројекта*
- *Проф др Војкан Лучанин, Машински факултет*
- *Проф др Бранко Ковачевић, Електротехнички факултет*
- *Проф. др Жељко Ђуровић, Електротехнички факултет*
- *Мр Радојица Пешић, Технолошко металуршки факултет*
- *Проф др Душан Најдановић, Грађевински факултет*
- *Проф др Ненад Пенезић, тренинг манаџер*
- *Зорка Миловановић, тренер и консалтинг експерт*
- *Наташа Бабачев, Електротехнички факултет*
- *Јелена Нешић, Иницијатива за демократску транзицију*
- *Др Shmuel Yerushalmi, међународни експерт, Израел.*

Инкубатор је отворен 14. децембра 2007. године у присуству његове екселенције Hansa Ola Urstada амбасадора OEBS-а у Србији. Од оснивања реализоване су бројне посете, промоције и др. Да бисмо стекли потпуни увид у рад Инкубатора наводимо активности током 2010. године.

05. 03. 2010.

Посета технолошким парковима и бизнис инкубатор центрима у Словенији.

12. 03. 2010.

Састанак Мреже бизнис инкубатора Србије

У Крушевцу је одржан састанак Мреже бизнис инкубатора Србије.

16. 04. 2010.

Тренинг у Врању

20. 04. 2010.

Госпођа Станија Вишекруна свечано је уручила сертификате полазницима тренинга.

Госпођа Станија Вишекруна свечано је уручила сертификате младима – полазницима тренинга на тему предузетништва.

27. 04. 2010.

Тренинг Еко Иновативни Фонд

У просторијама Пословно технолошког инкубатора од 27 – 29. априла одржан је тренинг на тему Еко Иновативног Фонда.

28. 04. 2010.

Проф. др Радмила Грозданић организовала је посету студената Техничког факултета у Чачку

30. 04. 2010.

Нова серија тренинга током маја

24. 05. 2010.

Обука "Фондови ЕУ за МСП"

25. 05. 2010.

Сава Маринковић представља Србију у Бриселу

03. 06. 2010.

Демонстрација система TeleSkin за рану дијагностику меланома коже

12. 07. 2010.

Strawberry на овогодишњем EXIT-у

Strawberry је на овогодишњем EXIT-у поставио два Мала Соларна Пуњача.

13. 07. 2010.

Расписан ЈАВНИ ПОЗИВ за коришћење услуга и повезивање у Пословно-технолошки инкубатор техничких факултета Београд

15. 08. 2010.

Сусрети инкубатора у Подгорици

Сусрети инкубатора из Осјека и Београда у Подгорици

26.08. 2010. у Привредној комори Србије одржана је конференција под називом „Могућности за инвестирање у иновативне пројекте српских компанија”.

27. 08. 2010.

Могућности за инвестирање у иновативне пројекте српских компанија

10. 09. 2010.

II Иновациона колонија у организацији Система ДЦ90 и БИТФ

23. 09. 2010.

Уз подршку холандске организације SPARK свечано је отворен Бизнис инкубатор центар Уитсо Врање

24. 09. 2010.

Bitgear је постао партнер у FP7 пројекту са EYWB

24. 09. 2010.

Strawberry energy се пласирао у топ 9 тимова на престижном Intel® Challenge 2010 такмичењу

Strawberry energy је освојио 4. место на престижном Intel® Challenge 2010 такмичењу на европском нивоу

15. 10. 2010.

Постављен први соларни пуњач Strawberry дрво за мобилне телефоне на тргу у Обреновцу

23-24.11. Регионална конференција Бизнис и технолошки инкубатори - инструмент развоја региона

25. 11. 2010.

Успешно је завршена регионална конференција Бизнис и технолошки инкубатори - инструмент развоја региона

Конкретни резултати:

- реновирано 600 м² пословног простора,
- 300 студената прошло обуку на тему започињања сопственог бизниса,
- 30 младих запослено у прве две године рада,
- 11 малих предузећа чланова инкубатора,
- развијено 6 иновација,
- развијен 1 сервисни центар - сет правних, књиговодствених и услуга пословног планирања (у развоју истраживање тржишта и заштите интелектуалне својине) .

Проф. др Бранко Ковачевић је крајем децембра, у Привредној комори Србије, у складу са Меморандумом о сарадњи о успостављању партнерства за развој доживотног предузетничког образовања који су закључили Министарство просвете Републике Србије и Министарство економије и регионалног развоја Републике Србије, потписао Протокол о сарадњи партнера на развоју доживотног предузетничког образовања, у име Конференције Универзитета у Србији. Наводимо институције које су потписале Протокол:

- Министарство просвете Републике Србије,
- Министарство економије и регионалног развоја Републике Србије,
- Министарство омладине и спорта Републике Србије,
- Конференција Универзитета Србије
- Завод за унапређивање образовања и васпитања,
- Национална служба за регионални развој,
- Национална служба за запошљавање,
- Привредна комора Србије,
- Унија послодаваца Србије
- Београдска отворена школа,
- Грађанске иницијативе.

Потписници Протокола о сарадњи сагласили су се да у својству партнера, заједнички раде на изради Стратегије и Акционог плана доживотног преузетничког образовања и преузму неопходне мере за успешну имплементацију Стратегије. То ће сигурно допринети да Универзитет у Београду у наредном периоду постиже још значајније резултате у овој области.

Центар за развој каријере и саветовање студената

Одлука о оснивању Универзитетског Центра за развој каријере и саветовање студената донета је на Седници Савета Универзитета у Београду 5. децембра 2006. године. Центар је организациона јединица Универзитета у Београду и свечано је отворила своја врата студентима свих факултета у саставу Универзитета у Београду 12. децембра 2006. године у просторијама на Правном факултету.

Од априла 2008. године Центар се налази у згради Ректората Универзитета у Београду (Капетан Мишино Здање), на адреси Студентски Трг бр.1, Београд.

Идеја о оснивању Центра за развој каријере и саветовања студената у Србији реализована је захваљујући иницијативи Фондације Престолонаследника Александра за културу и образовање, и успешној сарадњи Универзитета у Нотингему са Универзитетом у Београду.

Иницијални тим Центра за развој каријере и саветовање студената прошао је у септембру 2006. године специјалну обуку у Центру за развој каријере при Универзитету у Нотингему после које је, усвајајући позитивну праксу ове службе за студенте која већ деценијама постоји на већини светских универзитета, интензивно радио на припремама за отварање и рад првог центра за развој каријере на универзитетском нивоу у Србији.

Током наредне 2007. године наш Центар је помогао иницијалним тимовима нових универзитетских центара за развој каријере који су основани и почели са радом на

- Универзитету у Крагујевцу,
- Универзитету у Новом Саду и
- Универзитету у Нишу

организацијом обуке на Универзитету у Београду.

Континуирана сарадња наших центара на државним универзитетима значајно доприноси развоју различитих програма намењених усавршавању и припреми студената у Србији за живот после студија.

Центар за развој каријере и саветовање студената Универзитета у Београду кроз програме информисања, саветовања и едукације ради на усавршавању две основне групе вештина студената и дипломаца:

1. *вештине активног тражења посла,*
2. *тз. меке вештине, односно вештине управљања каријером које унапређују запошљивост дипломаца.*

То обухвата радионице, тренинге и друге облике учења, са следећим темама:

- *Развој каријере и прављење каријерног плана,*
- *Како написати добар CV и пропратно писмо,*
- *Активно тражење посла,*
- *Умрежавање и развој каријере,*
- *Интервју за посао,*
- *Проактивност – кључ за развој каријере,*
- *Пословна комуникација,*
- *Вештине презентовања,*
- *Вештине комуникације,*
- *Team building, тимски рад*
- *Писање пројеката,*
- *PR и јавни наступ,*
- *Рад са тешким људима, асертивност,*
- *Feedback , повратна информација,*
- *Управљање временом,*
- *Управљање стресом...*

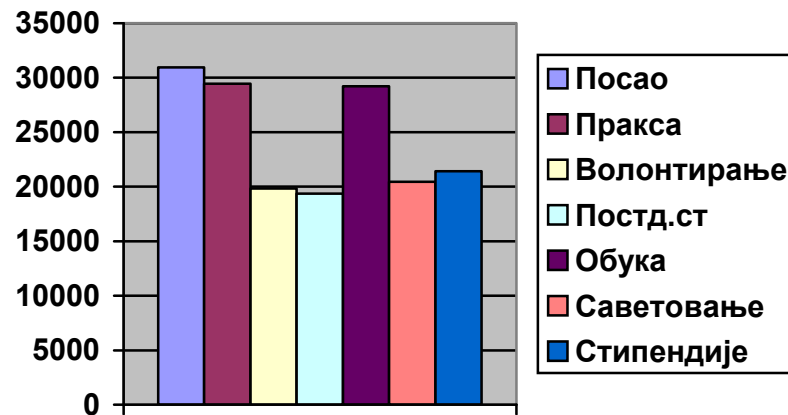
Дајемо детаљнији приказ активности, посебно током 2010. године.

Информисање и саветовање. Центар редовно информише студенте и дипломце о актуелним студијама, стипендијама, различитим тренинзима из домена пословних вештина, о могућностима стицања радног искуства путем праксе, волонтирању и слободним радним местима настојећи да им предочи конкретне каријерне опције које им стоје на располагању. Студенти наведеним информацијама могу приступити лично користећи ресурсе Центра.

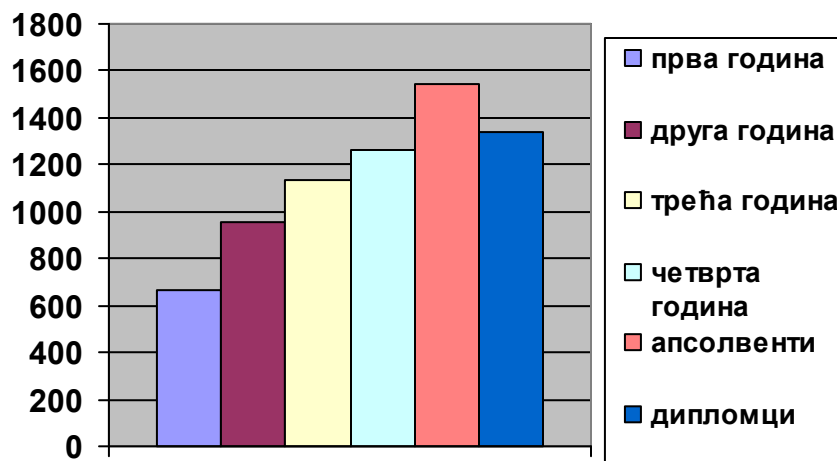
Друга форма саветовања које студентима стоји на располагању је саветовање базирано на некој личној дилеми везаној за развој каријере, психолошко саветовање и тестирање, поверљивог типа, и она се одвијају у оквиру сервиса Центра под називом СуперСаветник у оквиру кога раде сарадници Центра - психолози.

Такође студенти могу да «тестирају» своје представљање послодавцима на «Симулацији интервјуа», где се симулира могући ток разговора.

Информисање студената -интересовања

по темама

по годинама студија

Едукација. Посебан сегмент програмских активности Центра представљају предавања и мале ЦЗРК радионице које осмишљавају и реализују запослени у Центру, а првенствено су намењена развоју вештина кључних за добру припрему за наступ на тржишту рада и развијање плана развоја каријере.

Теме ових предавања биле су:

- *CV – улазница за посао,*
- *Како унапредити каријеру током студија,*
- *Проактивност – кључ за развој каријере,*
- *Радионица за писање CV-ја и мотивационог писма,*
- *Вештине представљања послодавцу,*
- *Интервју за посао,*
- *Умрежавање*
- *Тестови у процесу селекције.*

Центар организује и предавања и радионице за студенте и дипломце у настојању да им приближи свет рада и упути их у савремено функционисање пословног света.

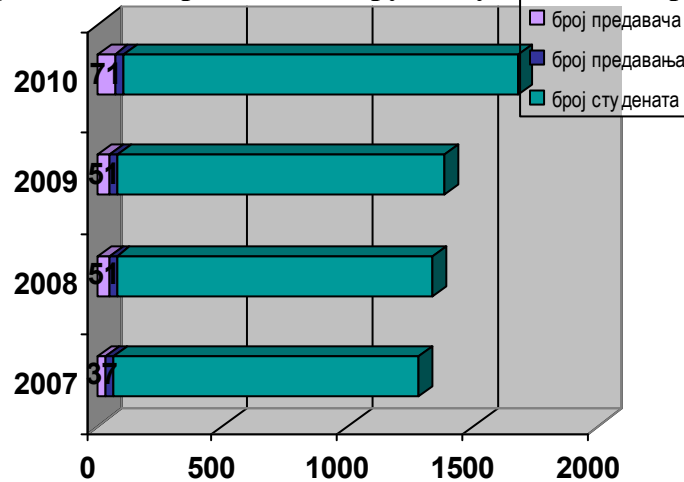
Теме ових предавања биле су:

- *Планирање у маркетингу и односима са јавношћу,*
- *Пословна комуникација,*
- *Представљање међународног програма обуке-плаћена пракса за студенте и дипломце Грађевинског факултета,*
- *Пронађи свој стил учења,*
- *Вештине презентације,*
- *Пословна етика кроз студије случајева,*
- *презентација игре „Citizen Act“ Societe Generale banke,*
- *Тренинг за тренере са вештинама презентовања,*
- *Тимски рад,*
- *Управљање временом, развој комуникације и вештине презентовања,*
- *Истраживање властитих потенцијала и развој каријере.*

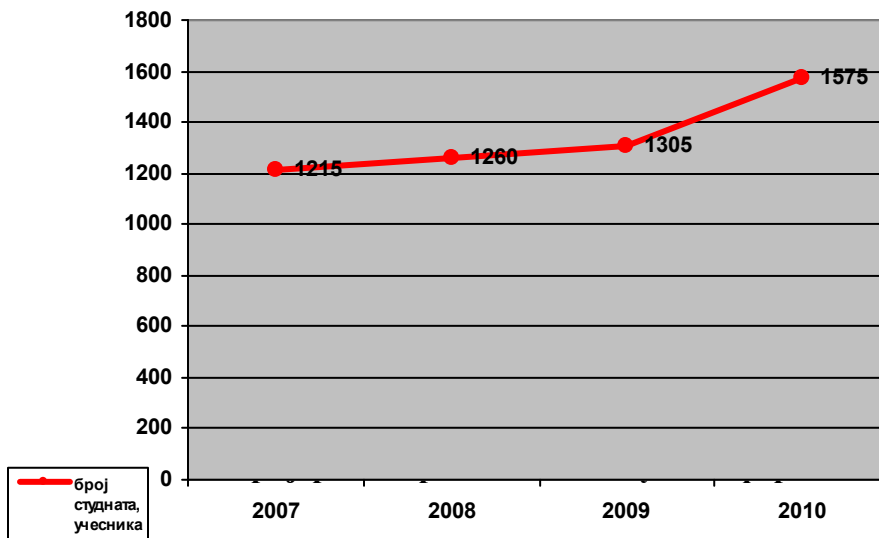
Организована су три округла стола на теме *Кључне квалификације за добар почетак каријере и употреба немачког језика* која је организована у сарадњи са Гете институтом, *Уз више праксе лакше до посла* – округли сто на коме су представници ЦЗРК-а истицали предности похађања програма праксе и на коме је практиканткиња USAID-а пренела присутнима сопствена искуства и округли сто *Нова знања за нове послове* у оквиру Темпус пројекта који, као и панел дискусија о развоју каријере после студија на Универзитету у Београду у оквиру догађаја "Каријеробус".

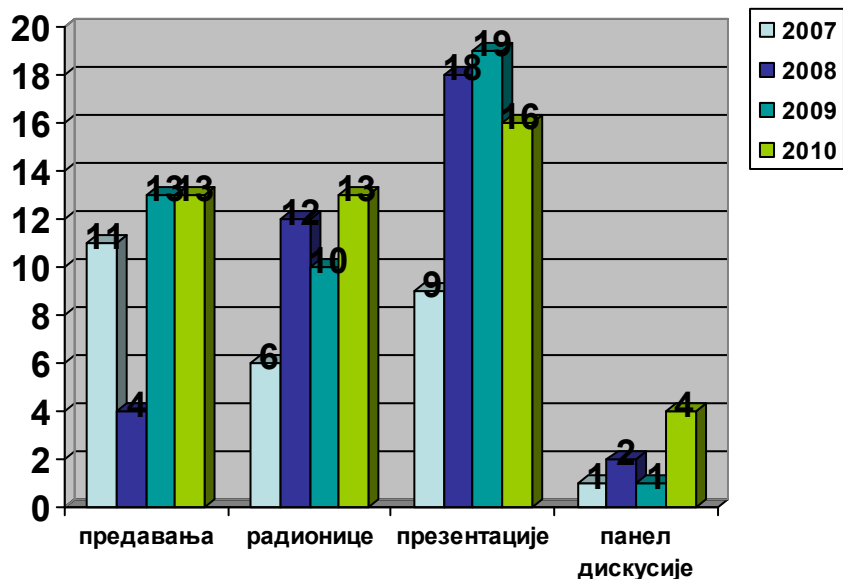
Центар је до сада организовао укупно 119 предавања, радионица и других едукативних догађаја, на којима је учествовало укупно 5355 студената и 210 предавача.

Каријерно образовање – радионице, предавања и други едукативни садржаји

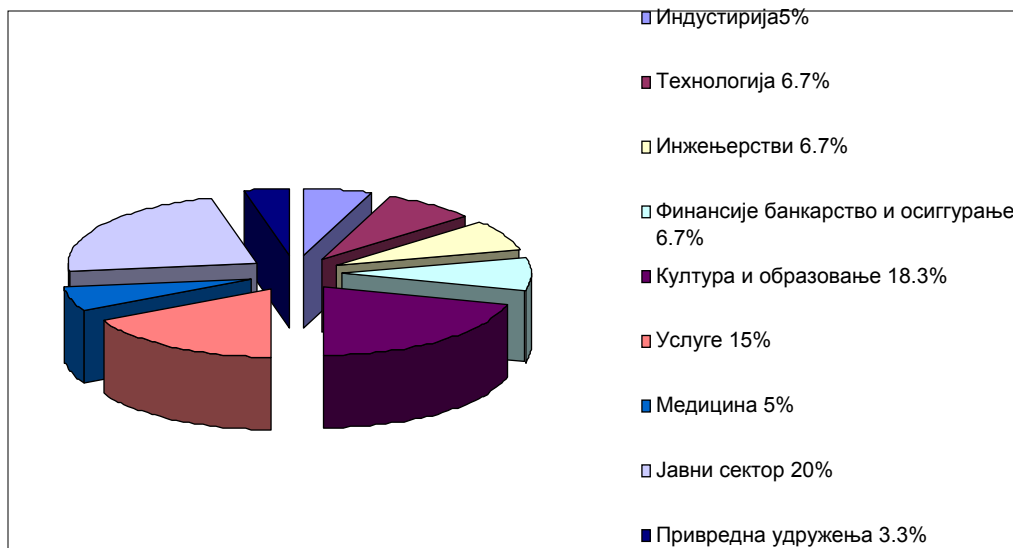
Каријерно образовање – број студената обухваћених овим програмом

Повезивање са пословним светом. Центар активно сарађује од свог оснивања до данас са преко 250 организација, од којих услуге Центра користи активно 183 послодавца регистрованих у бази. Регистроване компаније могу да огласе слободно радно место, стручну праксу или хонорарни посао, користе услуге предселекције кандидата за оглашене позиције, конципирају програм праксе у сарадњи са ангажованима у Центру, у могућности су да на сајту Центра поставе свој профил (представе се као компанија која има развијену политику запошљавања младих без искуства), поставе коментар као и да закажу гостовање у Центру. Центар, негујући индивидуални приступ према својим сарадницима, редовно прати и анализира одзив кандидата, али и саму реализацију пракси, настојећи да и послодавци и студенти буду у потпуности задовољни њиховим ангажовањем.

Послодавци према областима пословања

С обзиром на знање и искуство запослених у Центру, али и чињенице да је Центар постао веома значајан извор корисних информација (захваљујући интензивном контакту са студентима, дипломцима, невладиним организацијама и привредним сектором), послодавци су могли да добију и корисне савете и сугестије за организацију и реализацију пракси ("Bayer", "Ernst&Young", Центар за стране језике "EQUILIBRIO", " Apple медија", 20 јавних и јавно комуналних предузећа града Београда).

Заинтересованост студената за праксу у различитим областима

У оквиру програма „Сазнајте из прве руке“, који се реализује у сарадњи са „Америчком Привредном Комором“ у Србији студенти су имали прилику да током 2010. године посете цементару Холцим у Поповцу (април), компанију “Coca-Cola Hellenic“ у Београду (мај), Вршачки концерн “Хемофарм” (октобар) и “ДИН” Фабрику дувана а.д. Ниш у саставу „Philip Morris International“ у Нишу (новембар) и да у директном контакту са менаџментом сазнају «из прве руке» како изгледа процес селекције кандидата, радни дан у компанији, постоји ли организован систем праксе, упознају се са процесима рада и добију низ савета везаних за развој каријере. Укупно 125 студената је посетило једну од поменутих компанија у 2010. години.

Центар је учествовао у презентацији програма игре „Citizen Act“ у организацији “Societe Generale” банке, стипендирања компанија ”EFG“ банке, „Coca Cola“ таленти, “British American Tobacco“, “VIP mobile“ и “Алтине д.о.о.” Студенти су на презентацијама програма имали прилику да сазнају више о процесу селекције и структури и садржају програма.

Програмске активности и пројекти: Центар за развој каријере и саветовање студената Универзитета у Београду је у периоду јул – новембар 2010. године реализовао промо кампању «Каријерисање – изгради каријеру у правом смеру».

Каријерисање је започело 1. јула 2010. године реализацијом догађаја “Каријеробусов”. Тог дана студенти су били у прилици да посете мини Центровски сајам и информишу се о програмима које Центар за њих организује током целе године. Централни део догађаја представљала је панел дискусија на отвореном. Учесници панел дискусије били су Горица Нешовић и Драган Илић - познати водитељски тандем радио програма Буђење, Владан Живановић – генерални директор Microsoft-а.

Завршница кампање, догађај Каријерно Ћаскање – кафић „Каријерисање“ одржана је 10 новембра 2010.године. Током овог догађаја студенти су били у прилици да кроз неформалан разговор са успешним личностима из пословног света чују искуства и практичне савете који ће им бити од користи на путу развоја сопствене каријере. Међу гостима нашли су се 17 некадашњих студената Универзитета у Београду а данас представника успешног пословног света у Србији. Резултати промо кампање говоре да се са програмом Центра упознала већина студената који су уписали наредну годину на Универзитету у Београду, да је њих преко 2 500 током ове три акције узело активно учешће и попунило регистрационе формуларе и већ користи различите услуге Центра.

Програм Каријера 3 у 1 – каријерно информисање, саветовање и едукација почео је да се реализје током 2010.године. Овај програм има за циљ пружање подршке студентима и дипломцима у развоју знања и вештина које ће им бити од значаја при запошљавању и даљем образовању

Одржано је укупно десет едукативних предавања, како у извођењу запослених у Центру за развој каријере тако и у довођењу гостујућих предавача – сарадника ЦЗРК-а које је похађало око 250 студената.

Током 2010. године Центар за развој каријере и саветовање студената Универзитета у Београду реализовао је неколико великих пројеката: Програмом Универзитетска радна пракса у јавним и јавним комуналним предузећима БГПРАКСА2010 започета је сарадња између Града Београда и Универзитета у Београду. Програм универзитетске радне праксе реализован је на основу Протокола о сарадњи у области организовања и реализовања универзитетске праксе студената у јавним и јавним комуналним предузећима града Београда који су 7.априла 2010. потписали Ректор Универзитета у Београду и Градоначелник града Београда. Укупан број пријављених кандидата је 1094. У програму је учествовало 20 градских предузећа која су понудила преко 100 позиција за 139 студената завршних година и апсолвентата за обављање шестомесечне стручне праксе уз подршку ментора почевши од друге половине маја 2010. године.

Током промоције одржана су четири инфо деска на четири факултета у саставу Универзитета у Београду, велики број промо герила – кратких посета факултетима за чије студенте је овај програм праксе био намењен. У склопу пројекта је одржана и радионица на тему *Обука за менторе полазника Универзитетске радне праксе.*

Праксу је успешно обавило 125 студената који су у децембру на свечаности у Скупштини града добили сертификат у присуству Ректора и Градоначелника, који су најавили наставак сарадње Универзитета и Града у овој области.

Резултати програма БГПРАКСА2010 исказани су и резултатима евалуације :

- *пракса је у потпуности испунила очекивања студената у 99% случајева,*
- *преко 96% студената изјављује да њихов ментор поседује стручно знање и да од њега може много да се научи,*
- *чак 94% студената изјављује да је њихов ментор био посвећен и расположив за сва питања, подстицајан и да је пружао неопходну подршку,*
- *99 % ментора би дало препоруку практиканту уколико затражи да га препоруче будућем послодавцу. Исти проценат сматра да је практикант био заинтересован да поставља питања, да се снашао у тиму и био одговоран посвећен...*

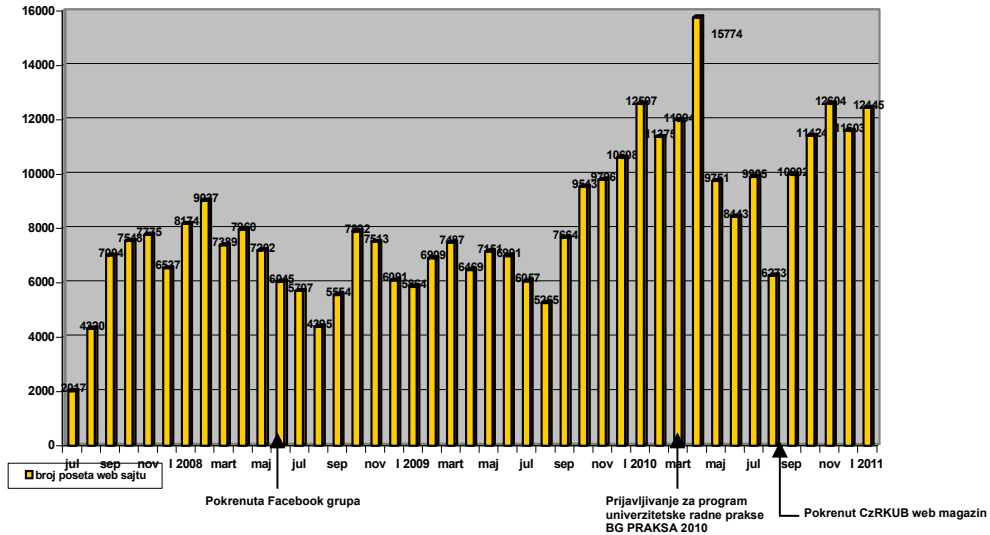
Пројекат *Мењажа – мењам трему за припрему*, који је финансирала Управа града Београда – Канцеларија за младе града Београда, је имао за циљ да обезбеди већу доступност и продубљену информисаност младих о каријери и да низом примамљивих специјално дизајнираних едукативних материјала приближи каријерне опције, информације младима Београда и упуту их у захтеве савременог тржишта рада.

Програм *Кадар да будем кадар* представља серију тренинга које су, као гостујући предавачи Центра за развој каријере и саветовање студената Универзитета у Београду, водили стручњаци из области људских ресурса из водећих компанија чланица Америчке привредне коморе у Србији ("Microsoft", "Consulteam", "Avon" и "USAID"), а с циљем унапређења вештина младих дипломаца и студената који желе да побољшају своје шансе на тржишту рада. Први циклус тренинга одржан је у периоду од 16-20. децембра 2010. године и био је посвећен следећим темама: истраживање властитих потенцијала и развој каријере, презентационе и комуникационе вештине, управљање временом и тимски рад. Због вишеструко премашеног броја пријављених кандидата за учешће у овом програму Центар је вршио селекцију и одабрао 30 високо мотивисаних студената и дипломаца Универзитета у Београду који су током тродневног семинара похађали пет предавања и по окончању програма добили јединствени сертификат о похађању ренинга.

Значај Центра описују и следећи подаци:

**Посета web сајту од VII 2007. године до I 2011.
укупан број посета: 397504, укупан број логовања: 360538**

Само током 2010. године забележен је **пора**ст посета сајту
ЦзРК-а у односу на 2009. годину за **46,37%**.

TEMPUS пројекти

У периоду од 2001. до 2011. на Универзитету у Београду реализовани су бројни Tempus пројекти који су допринели успешној реформи високог образовања. Овде истичемо резултате који се односе на развој доживотног усавршавања.

DELFIIS пројекат

У оквиру пројекта DELFIIS међу резултатима истичемо:

- 1. припрему Стратегије развоја доживотног учења Универзитета у Београду, коју је Сенат усвојио на седници 26. јануара 2011. године;*
- 2. припрема свих типова уверења о завршеном облику учења неформалног типа, које је Сенат усвојио на седници 10. новембра 2010. године*
- 3. програм “Новине у патогенези и терапији гојазности“, који је реализовао Медицински факултет 19. новембра 2010. године.*

4. програм “Деца и безбедно коришћење интернета”, који је реализовао Учитељски факултет од 27.-28. новембра 2010. године први пут, и од 11.-12. децембра 2010. године други пут, због великог броја пријављених кандидата и њиховог израженог интересовања.

ЗАХВАЛНОСТ

У припреми текста помогли су ми сарадници у Ректорату Универзитета у Београду: Јасмина Крајиновић-Јокић, Љиљана Дамјанов, Јелена Јевремовић, Владимир Марковић, Нада Јоровић, Бранка Вукелић, Дејана Лазић, Марија Јовановић, Гордана Даниловић Грковић, као и бројни наставници и сарадници факултета Универзитета. Користим и ову прилику да се свима искрено захвалим. Поред тога захваљујем се свим учесницима у TEMPUS пројекту „**Development of Lifelong Learning Framework in Serbia**”(DELFI) чији је координатор проф. Верица Бабић са Универзитета у Крагујевцу. Без сарадње у овом тиму ови постојећи резултати не би били препознати.

РЕФЕРЕНЦЕ

[MB] Merriam, S.B., Brociet, R.G., (1997) The Profession and Practice of Adult Education, Josseu-Bass, San Francisco.

[O] Ovesni, K., (2009) Андрагошки кадрови професија и професионализација, Институт за педагогију и андрогију Филозофског факултета, Београд.

[D] Miomir Despotović, Professionalization of Adult Education-between Public and Scientific(non) Recognition, Adult Education: The Respouse to Global Crisis Strengths and Chalenges of the Profession, Belgrade, 2010., 47-71, ISBN 978-86-82019-63-3.

[И] Информације о основним, дипломским-мастер и докторским академским студијама 2010/2011., Универзитет у Београду, Филозофски факултет; Београд, 2010., ISBN 978-86-8656-350-7.

[П] Правилник о сталном стручном усавршавању и стицању звања наставника, васпитача и стручних сарадника, Службени Гласник РС, бр. 14/2004 и 56/2005.

[КП] Каталог програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача, стручних сарадника и директора за школску 2010/2011. годину. Приређивач Центар за професионални развој запослених у образовању, Сектор за стручно усавршавање и напредовање - Београд: Завод за унапређивање образовања и васпитања, Центар за професионални развој запослених у образовању, 2010.(Београд: МСТ Гајић) ISBN 978-86-87137-43-1.

[KM] University of Belgrade-Master study programs, Belgrade, 2011.

[KD] University of Belgrade-Doctoral and specialist study programs, Belgrade, 2011.

[КЗУО] Каталог Завода за унапређивање образовања и васпитања.

[ПКЕ] Правилник о континуираној едукацији, Универзитет у Београду, Факултет ветеринарске медицине, 2008.

[ПКМЕ] Правилник о организовању и спровођењу медицинске едукације, Универзитет у Београду, Медицински факултет, 2009.